

LA CARTA A LOS HEBREOS

Hebreo aratbut huaknopœ'eritaj o'manigmadoya'uyate.

**Diosa Huasi'potaj mo'mata'mona'po
oro'omeytaj mona'uyne.**

1 ¹A'nennada oro'omey Israel aratbuten adhuea'pane' o'nuyate. Diosen huamanbatia'pakeri Israel aratbut o'nepo adhuea'pane'taj on'manbatia'pakika'po onte'ti onte'ti Diosen hua'a on'manbatia'pakika'uyate. Huamanbatia'pakeritaj Diosa o'manopœa'po nogda nogda o'manopœa'po konig e'bayorokte o'manopœa'po Diosen huata'moneria o'manopœa'po Diosen Nokirega o'manopœa'uyate. ²Oynayo kene'huaya' huame'noe o'e. Oro'omeytaj Diosen Huasi'poa Diosen hua'a Diosa o'paknok mo'nigbatia'pakuyne. Diosa o'paknok Diosen Huasi'poa aya'da o'ka'po huadari, niokpo, siokpo, puug, aratbutkon aya'da o'ka'uyate. Huasi'potaj kamatoike'po aya'da Diosa o'yokuyate. ³Dios huakjeytone'onig o'epo 'urua'nanada o'e. Diosen Huasi'po konig Dios eynanada senognanada o'epo, konig Dios o'ika' o'manopœa'ika'. Diosen Huasi'po aya'tada o'manika'nok aya'ada niokpo siokpo puug aratbut nigpeika'dik o'ne. Teya'da o'matoika. Ken Diosen Huasi'po oro'omeyen

dakhuea' e'ka' kabakkahue'po hueypa cruzte o'manigbueydepo kurudyo Diosere Dios huahuadte o'huadika'po, Diosere aya'tada o'mana'ika'.

**Diosen huata'moneritaj sue'da
o'pakika'. Ke'nen huasi'potanayo
diga'nanada o'pakika'.**

⁴Ke'nen Huasi'potaj Diosa diga'nanada di' o'ika'. Diosere o'huadika'. Do'hued Huasi'po 'uru'dikda o'ika' Diosa oa'uyate. Diosen huata'moneritanayo digiti pakhue' o'e. ⁵Do'hued Huasi'po i'enok e'bueyte oyda ijnoyhuaday. Diosen huata'moneritaj Diosa kenpa' manahue' o'uyate. Diosen Huasi'potanayo kenda ona'uyate.

**Ke'nen Apag ijje. Ken do'hued
Huasi'po o'e.**

Diosen huata'moneritaj Diosa kenpa' tia'pakhue' o'uyate. Diosen Huasi'potanayo kenda Diosa o'tia'pakuyate. ⁶Nogok Diosen Huasi'potaj in huadariyo aratbutte e'totiakuyte

**Diosen Huakkuruerisi'po
huadakda o'e. 'Urunanada
o'e. Kenda aya' Diosen
huata'moneria kan'batia'pakike'.
Diosa o'mana'uyate.**

⁷Diosen huata'moneritaj Diosa o'tia'pakpo:

Do'hued huata'moneri ida
 huahua'eri o'ne. Konig bapoka
 ida o'hua'ika'nig konigti
 ida on'hua'ika'. Konig ojbéd
 ida o'kotika'nig konigti
 huata'moneri huanaba' idada
 on'hua'ika'. Diosa oa'uy.

⁸Diosen Huasi'potanayo o'tia'pakpo:
 Konig gobierno huairia
 i'mata'mona'ika'apo, Dios.
 Huairi i'unhuahuika'po
 batikhue'da i'unhuahuika'apone.
 Gobierno huairi i'ika'po buttida
 i'manika'. ⁹Huadak e'kikata'
 ijpakika'nig kenpa'ti huadakda
 ijika'nig huakka'da i'pak.
 Dakhuea' e'ka' pakhue' ijika'nig
 o'nakon pakhue' i'ika'. Konigepo
 ontaj huakka'da ijdurugpakay.
 O'nen huadi'taj sue'pi' durugda
 ijmadurugpakay. Kenda
 Huasi'potaj Diosa ona'uyate.

¹⁰Ont'e'ti Huasi'potaj Diosa ona'po:
 O'na Huairi i'ika'po, huadari
 i'ka'uyate. A'nenanada
 huakkuru huadari i'ka'uyate.
 Kurud huae'erikon i'ka'uyate.
 Puug, niokpo siokpo aya'da
 i'ka'uyate. ¹¹Huadari, puug,
 niokpo, siokpo ehue'da o'epo.
 O'na do'hued Huasi'ponayo
 kenpa'da bueyhue' i'epo
 i'noeonhuahuika'apo. Huadari,
 puug, niokpo, siokpo
 o'tone'pakapo. Konig yudtaj
 o'tone'pak. Konigti huadari
 kurudyo huae'eri o'tone'pakapo.
¹²Konig yudta'tone' o'maenika'po
 huabo yudtaj o'bae'ika'. Konigti
 huadari kurudere e'tone'pakde'te
 o'maenapo. Huabo o'baeapo.
 Onnayo tone'pakhue' i'epo
 kenpa'da bueyhue' i'epo
 i'noeonhuahuika'apo.

Diosa Huasi'potaj ona'po, a'nennada
 Apagba'te ona'uyate.

¹³Doere da'kopen be'huad. Doere
 mo'manika'. Ontaj oknopohue'
 huae'eri kenpa'ti dakhuea'
 huaka'eri konig o'nen taka'
 huamagkika'eri onte'ti on'taj
 nigpeika'dik o'neapo.

Diosen huata'moneritaj kenpa'
 Diosa manahue' o'e'uyin'ga ke'nen
 Huasi'potayo'da ona'uyate. ¹⁴Diosen
 huata'moneri aya'ada Diosen huanaba'
 o'ne. Konig nokireg o'ne. Katepi'
 Diosa o'paknok o'nigkika'. Cristoen
 huaknopoe'eritaj huabatihuapokika'eri
 o'ne. Kan'batihuapokike'po
 Diosa o'mata'mona'ika'.
 Cristoen huaknopoe'eritaj
 Diosa o'manopo'yarea'ika'po
 o'manoeanhuahuika'nok
 huaknopoe'erimeytaj Diosen
 huata'moneria on'batihuapokika'.
 Ken Diosen huata'moneria sue'da tey
 o'nepo, sue'da huadak o'ne. Diosen
 Huasi'ponayo teynanada aya'da
 o'matojika'po 'urunanada o'ika'.

**Aya'tada kamanopo'yare'po
 kamanoeanhuahuike'po
 Diosen Huasi'poa kurudya'
 mo'nighuarakuyate,
 mo'nigbuey'uyate,
 mo'nignoyhuaduyate. Konigepo
 batikhue'ada daka' mo'noknopojika'
 daka' mon'nigpeika'.**

2 ¹Cristo Diosen Huasi'po o'enek
 huaboro' huairitone' o'enek teyda
 huairitone' o'enek konigepo Cristoen
 huadak hua'a daka' peika'dik o'ene.
 Oro'omey huaknopoe'eri nogiti nogiti
 nigpeika'dik o'ene. Daka' oknopojika'dik
 o'ene. Huakka'da nogiti nogiti
 oknopojika'dik o'ene. Jesucristotaj
 mknopoe'po sigda sigpi' okbatikhue'
 mo'ne. Kenpa'ti mo'nigpeika'po sigda
 sigda okbatikhue' mo'ne. Mo'deretpakpo
 Cristoen huadak hua'a nogiti nogiti
 mon'nigpeika'. ²Diosen huata'moneria

Diosen buttida hua'a on'manika'uyate. Aya' arabutata bepi' nigpeehue' o'nenok castiga o'magkika'uyate Dios. Nigpeehue' huag'eritaj Dios castiga ogka'dik o'epo o'magkika'uyate. ³Oro'omeytaj Dios castiga ogkahue' moke'po Diosen Huasi'po pai'da o'nopo'epo mo'nigbuey'uyate. Konigepo oro'omeyen dakhuea' e'ka' okkahuea'dik mo'epo, nopo'yarea'dik mo'epo, Diosere noeanhua huika'dik mo'ene. Huairi Jesucristo huakkuru kenda huadak hua'a o'mana'uyate. Nogomey on'peedepto buttida oa' daka' on'nopepo buttida hua'a oro'omeytaj mona'uyne. Konigepo kenda Dios mo'nigka'uyate, okkahuehue'dik mo'epo, Jesucristotaj oknopopepo okbatikhue'dik mo'nika'. ⁴Jesucristoa a'manopo'yareaya'po mo'nigbuey'uyate, mo'nignoyhuaduyate kurudyo Diosere o'noeonhuahuika'apo. Dios o'pakpo o'manopoea'uyate. Kenda huadak hua'a Jesucristotaj buttida hua'a e'manopoea'ta' o'pakpo Dios 'uruada o'kika'uyate, konig Diosayo'da ka'tepi' ka'dik o'epo o'ka'uyate. Kenpa'ti buttida hua'a o'e kan'manopoe'po Dios dakhue'taj o'bayarea'uyate. E'bueytakon o'manoyhuada'uyate. Kenpa'ti buttida hua'a o'e kan'manopoe'po, Dios o'pakpo huaknopoe'eritaj o'manopo'te'epo Diosen Nokirega o'manopo'te'uyate. Konigepo ken huadak hua'a buttida hua'a o'ea' oro'omey huaknopoe'eri o'nopo'ene. Konigepo kenda Dios mo'nigka'po, huadak hua'ataj okkahuehue'dik oro'omey o'epo, huakka' bo'pakpo Huairi Jesucristotaj moknopopepo mon'igpeika'.

**Diosen Huasi'po kurudyo
o'ika'po nogok huabokerek
Diosa o'si'poka'uyate Jesús.**

⁵Nogok monig o'epo o'nona'apoy. Huabokerek konig huairia aya'tada on'mana'ika'apo. In huadariyo Diosen huata'monerinayo konig huairia

manahue' o'neapo. ⁶Huabokereka aya'tada on'mana'apo, konig huairia aya'tada on'mana'apo. Kenda Apagba'te Davida Diostaj ona'po:

Oro'omey arabutbut suhuigda ee'pi' konig ehue'da ee'pi' oro'taj Dios mo'tinopoika'po, bo'tihuapokika'ne. Oro'omeynayo bueydik ee'pi' oro'omeytaj mo'timepu'kepo 'uruada mogkika'ne. ⁷Sue'da huabayok e'unhuahuika'te huabokereka toteda huadariyo o'nedepo, kenoka' Diosen huata'monerinayo bueyhue'dik o'nepo, kurudyo Diosere o'nika'. Nogok arabutbutaj 'uruada mogka'apo, Dios. Arabutbut Diosere 'ururanada o'neonhuahuika'apo. ⁸O'na Dios i'paknok arabutbut huairi o'neapo. Aya'tada on'mana'apo. Diostaj Davida ona'uyate. Diosbate ona'uyate.

Dapita' aya'ada nigpeika'dik o'neapo. Huabokerektaj aya'ada manigpeika'dik o'neapo. Oynayo huabokerektaj aya'ada nigpeikahued o'ne. ⁹Sue'da huabayoktemon huabokerek Dios o'si'poea'uyate. Kuruderi e'ead a arabutbutada Jesús o'si'poe'uyate. Dios o'paknok sue'da huabayoktemon huaso'da Jesús o'noikame'po kenoka' sue'pi' huairimon o'unhuahua'po Diosen huata'monerinayo teymon o'nuyate. Apag Dios aya' arabutbutaj di' mo'maepo mo'matinepahui'po Dios o'paknok Jesús pai'da o'nopo'epo aya'tada arabutbutaj o'manigbuey'uyate. Konigepo konig 'ururanada Huairi Dios Jesús taj kurudyo o'tobehui'po Diosyo o'tobehui'uyate. 'Urananada Dios Huairi o'ea'.

¹⁰Diosa aya'da o'ka'uyate. Aya'ada Diostehuapa' o'nigunhuahuika'apo. Aya'tada Dios o'matoeonhuahuika'po.

Huakka' aratbuttaj kamanopo'yare'po Jesús pai'da nignopo'e'dik o'ëapo, Diosa o'nopo'e'uyate. Konigepo Jesús aya'tada pai'da o'manignopo'edepo aya' Diosa ena' o'ka'depo o'kuhuituy. Konigepo Jesús huakkurueri huamanopo'yarea'eri huakka'tada dakhuea' e'ka' o'manopo'yarea'nok Diosensi'po o'nepo Diosere on'noehuahui'ka'apo. ¹¹Oro'omeyen Huairi Jesucristoa pai'da o'manignopo'epo o'manigbuey'uyyo oro'omeyen dakhuea' e'ka' bokkahuea'ne. Kenpa'ti huadak e'kika' bo'tihuapokika'ne. Kenpa'ti Diostayo'da e'nigpeikataj bo'tihuapokika'ne. Konigepo "Do'hued huama'buy mo'taene." "Do'hued huaidpo mo'taene." Huairi Jesucristoa birahue'ada ona'dik mo'ene. ¹²Diosba'te Jesucristoa oa'po:

Ontaj Dios do'hued huama'buytaj
ijbaknopo'e'apoy.
Huaknopo'e'eri egkupopakte
do'hued huama'buyere
o'batadi'keapoy. Dios 'uruda
o'e o'batadi'keapoy. Jesucristoa
ona'uyate.

¹³Kenpa'ti oa'po:

Diostaj daka' yoknopoey.
Jesucristoa huama'buyere oa'.
Onte'ti oa'po:
Diosensi'po huaknopo'e'eri
kamatoe'po Diosa me'bayokuyne.
Ijmatoika'po huama'buyere ijje.
Jesucristoa oa'uyate.

Ken "Huaknopo'e'eri do'hued huama'buy me'taene." Jesús birahue'ada ona'dik mo'ene. O'nopoene.

¹⁴Oro'omey huaknopo'e'eri Diosensi'poda huaenere mimiere o'toene. Jesús konigti huaso'da o'epo huaenere mimiere o'touyate. A'manigbueyya'po huaso'da o'si'poe'uyate. Jesús a' o'manigbuey'uyyo huabueyada toto'

huabatiarakeritaj ogka'nok onte'ti barakhue'dik o'ëapo. ¹⁵⁻¹⁶Be'api' aratbut e'bueytaj o'nokme'pukonhuahuika'. Jesús a' o'manigbuey'uyyok aya'ada e'bueytaj okme'pukhue'dik o'neapo. Abrahamkudaken huayayo huaknopo'e'eriomeya e'bueytaj okme'pukhue'dik o'neapo. Abrahamen huayayo huaknopo'e'eriomeytaj dakhuea' e'ka' kamanopo'yare'po Jesucristo kurudya' o'tiakuyate. Diosen huata'moneritaj kabatihupoke'po Jesucristo tiakhue' o'uyate.

¹⁷Abrahamen huayayo Israel aratbut o'nika'po Jesúskon Israel aratbuten 'uru sacerdote huanigtiona'pakika'eri a'eaya'po konigso'ti o'uyate. Konig Diostaj 'uru'ada huanigpeika'eri sacerdote huairi o'ëa'uyate. Konig aratbuttaj 'uru'ada huamatinepahui'eri sacerdote huairi o'ëa'uyate. Kenpa'ti aratbuten dakhuea' e'ka a'bakkahueaya'po Jesús konigti Israel aratbut e'dik o'uyate. ¹⁸Diostaj nigpeehue' yae' toto'a nama'da ena'ted Jesús pai'da o'nopo'e'uyate. Diostaj Jesús a' o'nigpeika'uyate. Konigepo oy aya' oro'omeytaj huadak e'kika' tihuapokdik mo'ika'ne. "Dakhuea' yaka'. Diostaj oknopoehue' yae'. Nigpeehue' yae'." Toto'a oro'omeytaj nama'da ena'te Jesús dakhuea' kahue' ka'ne'po bo'tihuapokapone. Onte'ti Diostaj nigpe'e'dik o'ëapone.

Jesús 'urunanada o'e. Huakhuairi o'e. Diosa Jesússtaj huakka'da o'pakika'. Moisésnayo sue'da huairi o'uyate. Moisésstaj sue'da o'pak Diosa.

3 ¹Kurudya' Apag Diosa Jesucristotaj mo'nigta'mona'uyate. Jesús oro'omeyen sacerdote huairi huamanigtiona'pakika'eritaj mo'nigta'mona'uyate. Kenda mo'nopoepo Jesússtaj daka'

yanoknopoika', egomey. Opudomeytaj Diosa mo'baktie'ea'uynok Diosenyo'da mo'ika'po Diostajyo'da mo'nigpeika'.
 2 Jesús Diostaj daka' o'nigpeika'uyate. Konig Diosen huamanigtiona'pakika'eri huairi Diosa oktie'ea'uyatenok Diostaj o'nigpeika'uyate Jesús. Moisésakon Diostaj o'nigpeika'po Diosen aratbuttaj daka' o'manmadikika'uyate.
 3-4 Apag Diosa aya'tada o'ka'uyate. Jesucristoerea aya'tada o'ka'uyate. Jesúsna'yo urunanada o'e. Diosen aya'tada o'ka'uyate. Huakhuairida o'e. 'Urunanada o'e, tia'pakdik o'ika'ne. Moisésna'yo sue'da huairi o'uyate oknopoika'ne. Jesús en huaknopo'e'eritaj Jesús dakhuea' e'ka' o'manopo'yarea'ika'po aratbut Diosensi'po o'kika'. Moisésna'yo aratbutda o'epo Diosen huanaba'da o'uyate. 5 Moisés Diosen huanaba' o'uyate. Diosen aratbuttaj daka' o'mana'ika'uyate. Kenda Diosa aratbuttaj ya'manapet Moisésa o'mana'ika'uyate. 6 Jesucristonayo Diosen Huasi'po o'epo aya'tada Diosen aratbuttaj huamat'o'eri o'epo, daka' o'manika'. Oro'omey hueretda Diosensi'po o'epo daka' Jesucristotaj oknopoika'po oknopo'e'batikhue'da oknopoika'ne. Diosyo kurudyo ahuay' o'nopo'epo o'durugpaki.

Diosen aratbut Diostaj daka' e'noknopoika'nayo akma'pie'onhuahuaya'po Diosenbayo kuddik o'neapo. Diosa o'mana'uyate.

7 In Apagba'te Diosen Nokirega oa'po: Oyda Diostaj daka' yan'peika'.
 8 A'nenda sue'da aratbut e'ika'yo judfo aratbuta onte'ti e'nigpeikata' pakhue' o'nuyate. Huanopoya'da Diostaj pakhue' o'nuyate. Diosa castiga ogkahue' mo'eapone

nama'da on'nopo'e'uyate. Konig ogkika'uyunig kahue' yanika'. 9 Huadaribaton'e'yo aratbut bahue'yo cuarenta huabayok e'unhuahuika'te opudomeyen adhuea'pane' o'nunhuahuika'uyate. Kenomeytaj ijbatohua'ika'uy. Ijbatihuapokika'uy. Aypo ijbayokonhuahuika'uy. Kenda ikkadhuahuika'uy adhuea'pane' nama'da en'tiahuayonhuahuika'uypi' do'taj nigpeehue' o'nunhuahuika'uyate. Diosa castiga ogkahue' mo'eapet nama'da on'nopoika'po dakhuea' mogkika'uyate. 10 Konigepo adhuea'pane'taj dig'a'da ijbahuadiay'uy. Kenomeytaj "Nama'da mo'nopoika'ne. Do'taj oknopo'e'hue' mo'unhuahuika'ne. Do'taj e'nigpeeta' pakhue' mo'ika'ne." A'nennada ijmana'uy. 11 "Doere akma'pie'onhuahuikaya'po do'hued huadaribayo bakudhue' ya'neapet." Opudomeyen adhuea'pane'taj ijbahuadiaypo buttida ijjay ijmana'uy. Apagba'te Diosen Nokirega oa'uyate.

12 Keyoj keyoj, egomey pogomey. Huanopoda dakhuea' nopo'e'hue' yanika'. Dios o'noika'. Diostaj moknopo'epo batikhue'da yanika'. Daka' yanoknopo'eonhuahuika'.
 13 Aya'me'noeda huayahuaya yan'maboroay. "Dios huadakda o'enok daka' yanoknopoika'. Huadakada yag'kika'po yan'nigpeonhuahuika'." Huayahuaya yan'maboroayikati'. Be'api' dakhuea' kahue' ka'ne'. Be'api' o'noknopoika'nig okbatikhue' ka'ne'. Huayahuaya daka' yan'maboroayikati'.
 14 Jesucristotaj huakkurudamon'

oknopoe'uypo daka' oknopoika'uy.
Kene'huaya' huame'noete Jesucristotaj
daka' oknopoeonhuahuika'po
Jesucristoere durugda
o'noeonhuahuika'apoy.

¹⁵Ken Apagba' oa'po:

Oyda Diostaj yan'pee'. "Ontaj
nigpee hue' ijjeapoy, Dios."
Onahue' yanika'. "Diostaj
oknopoehue' ijjeapoy."
Huanopoya' nopoe hue' yanika'.
Opudomeyen adhuea'pane'
Israel aratbutda o'nepo do'taj
Diostaj moknopoebatikuyate.
Onte'ti onte'ti adhuea'pane'
do'taj Diostaj nigpee hue'
o'nika'po dakhue' ogkika'uyate.
Konig kenomey ogkika'uy
konigti kikhue' yanika'. Diosa
oa'uyate.

¹⁶Huakka'ada adhuea'pane'a
nama'da Diostaj on'pee'uyate.
O'noknopoebatikuyate. Diostaj
nigpee hue' o'nika'uyate. Israel aratbut
o'nuyate. A'nenda Egipto huadaribayo
Egipto aratbuten huanaba' o'nika'uyate.
Pai'nanada o'nika'uyate. Moisésa
Diostaj o'nigpee po o'makmatorokuyate.
Aya'tada o'bakbatohua'uyate.

¹⁷Kenomey Israel aratbut cuarenta
huabayok huadaribayo ohueybahue'yo
o'neonhuahuika'po, Diostaj nigpee hue'
o'neonhuahuika'po, dakhuea'
ogkadhuahuika'uy nok Diosa cuarenta
huabayok o'bahuadiayika'po kenomey
Israel aratbuttaj o'bahuadiayika'uy nok
huadariba serenya'da on'mabuey'uyate.

¹⁸Huanigpee hue' huai'ka'eritaj "Do'hued
huadaribayo Canán huadaribayo
bahuahue' mo'ika'pone." Diosa buttida
ijjay o'mana'uyate. Konigepo huadariba
serenya'da on'mabuey'uyate. ¹⁹Israel
aratbut Diostaj oknopoehue' o'nika'uy
po Canán huadaribayo huahue'dik o'nuyate.
Canányo akma'pie'unhuahuikaya'po
huahue'dik o'nuyate.

4 ¹Ken "Do'hued aratbut do'taj
huaknopoe'eri o'nepo doere
o'nokma'pie'anhuahuika'apone.
Doere on'noeonhuahuika'apone."
Diosa mona'uy nig oytion konigti
mona'ne. Sue'da huaknopoe'eripi'
nama'da yagka'apetpi' Diostaj
o'noknopoebatikapetpi' Diosyo huahue'
o'neapo. Oro'omey aya'ada Diosere
akma'pie'unhuahuikaya'po kenpa'ti
a'noeonhuahuikaya'po 'urua'da
mo'noknopoika'. Daka' mon'nigpeika'.
Oknopoika'po okbatikhue'dik mo'ne.
²Huadak hua'a Diosere kurudyo
mo'noeonhuahuika'apone. Durugda
mo'eonhuahuika'apone. Oro'omeytakon
Diosa mona'uyne. Israel aratbutnayo
huadak hua'ataj e'peeada nigpee hue'
o'nika'uyate. Konigepo on'mabueypo
Diosenbayo Canányo huahue' o'nuyate.
³⁻⁶Oro'omey huaknopoe'eri kurudyo
Diosere durugda o'neonhuahuika'apoy.
Adhuea'pane'nayo oknopoehue' o'nepo
Diosyo huahue'dik o'neapo.

Do'hued huadaribayo
Canán huadaribayo doere
jakmapie'onhuahuikaya'po
huahue' mo'ika'apone. Buttida
ijjay. Diosa o'bahuadiaypo
o'mana'uyate. Adhuea'pane'
oknopoehue' huae'eritaj
o'mana'uyate.

Diosanayo a'nennada aya'da
o'ka'uydepo huadari kurudere
o'ka'uydepo onte'ti kahue' o'epo
durugnanada okmapie'onhuahua'uyate.

Aya'da o'ka'depo siete huame'noete
okmapie'uyate. Diosa ba' oa'po,
kenpa'ti nogkorepen doere
okmapie'onhuahuikahue'
o'neapo. Diosa oa'uyate.

Israel adhuea'pane' a'nennada Diosen
huadak hua'a on'peenig'a, nogok
nogok on'pee batikpo nigpee hue'
o'nika'uyate. Konigepo Diosere
okmapie hue' o'nuyate. Oro'omeytanayo

kenpa'ti nogomeytanayo Diosere ekmapiunhuahuika'ta' Diosa o'pak. ⁷Konigepo, oyme'noete men'peede': Oyme'noete men'nigpee', ekmapiunhuahuikata' ijpaki. Diosa oro'taj mona'ne:

Oyme'noe Diosen hua'ataj e'pee'nayo "Diostaj nigpeehue' ijjeapoy. Diostaj oknopehue' ijjeapoy," huanopoadahue' yane'.

Nogok huakka' huabayok o'pokonhuahuika'po Davida Apagba'te oa'uyate. ⁸Josué a'nennada o'epo David si'poehued o'uy. Huairi o'epo Israel arathutaj Diosenbayo Canánbayo o'batohua'uynig'a Israel arathut Diostaj nigpeehue' o'nika'po okmapiunhuahuahue' o'nuyate. Konigepo "nogok doere do'hued arathut durugteda o'nokmapiunhuahuika'apo."

Diosa nogomeytaj o'mana'uyate. ⁹Konigepo Diosere Diosen arathut durugteda o'nokmapiunhuahuika'apo.

¹⁰Diosa aya'da o'ka'depo durugteda okmapieonhuahuika'. Konigti Diostaj huaknope'eri on'nigpeepo Diosen ogkika'depo Diosere durugteda o'nokma'piunhuahuika'apo.

¹¹Konigepo Diosere durugteda akmapiunhuahuikaya'po huakka' mo'deretpakpo Diosenba'taj daka' mo'noknopika'po mon'nigpeonhuahuika'. Batikhue'da daka' mon'nigpeonhuahuika'. Konig Israel arathut oknopehue' o'nika'uynig konigti kikhue' mo'ne.

¹²Dios teynanada o'epo o'noika'po Diosen hua'akon teynanada o'epo manoeanhuahuika'dik o'e. Oy Diosa ihua'da mona'nok nigpeika'dik mo'ne. Diosen hua'a konig siro igku'etnanada o'epo oktegdik mo'ene. Diosen hua'a konig siro igku'etnanada huanopoya'da a'dik mo'ika'po nama'da e'nope'nayo Diosen hua'a mo'nopea'ika'ne.

Nama'da e'eretpaknayo mo'nopea'ika'ne. ¹³Diosere durugda a'noeonhuahuikaya'po Diostaj mo'deretpakika' mon'nigpeika' Diostaj engaña ka'dik o'ey, nopehue' mo'nika'. Oro'omey huanopoya'da o'nopika'nig aya'da Diosa moknokotika'ne. Oro'omey katetapi' e'eretpaknayopi' Diosa moknopeene. Diosa humanoea'eri o'epo aya'da o'nopika'. Konigepo Diostaj mo'deretpakpo daka' mon'nigpeika'.

**Sacerdote Huairitone'
Huamanigtiona'pakika'eri Jesús o'e.**

¹⁴Jesús Diosen Huasi'po o'e.

Oro'omeyen sacerdote huairitone' huamanigtiona'pakika'eri Jesús o'e. Huairitone' oro'omeyen o'e. Diosyo o'hua'uyate. Diosere o'ika'. Konigepo Jesústaj daka' mo'noknopika'. Batikhue'ada 'uru'a'da mo'noknopika'. ¹⁵Oro'omey huaso' o'epo dakhue' e'dik o'ene. Kenpa'ti dakhuea' ka'dik o'ene. Jesús oro'omeyen sacerdote huairitone' konigti huaso' o'epo toto'a dakhuea' yaka' enika'tada dakhuea' kahue' o'ika'uyate. Konigepo Jesús oro'omeytaj mo'tinepahuika'po dakhuea' kikhue' ka'nike'po bo'tihuapokika'ne.

¹⁶Jesúsa mo'tinepahuika'nok kenpa'ti e'tihuapokta' bo'pakika'nok me'pukhue' mo'nepo Dios Huairitaj daka' mon'tiona'pakika'. Oro'taj mo'tinepahui'po oro' e'tiona'pakte Diosa bo'tihuapokapone.

5 ¹Aya'da sacerdote huairi huamanigtiona'pakeritaj Diosa o'baktie'ea'ika'uyate. Huabokerektayo' o'baktie'ea'uyate. Arathuttaj kan'manigtiona'pake'po o'baktie'ea'uyate. Kenpa'ti arathuten dakhuea' e'ka' castiga magkahue' kamae'po 'uhua kan'nigbatiarakike'po sacerdote huairitaj Diosa o'baktie'ea'ika'uyate. ²Konig arathut

dakhuea' ogkika' sacerdote kenpa'ti dakhuea' kika'dik o'nika'uy. Konigepo nopoehue' dakhuea' huaka'eritaj 'uhua nigbatiarakika'dik o'nika'uy.

³Aratbuten dakhuea' e'ka' Diosa castiga magkahue' kamae'po 'uhuataj manigbatiarakika'dik o'nika'uyate. Sacerdote kenpa'ti dakhuea' ogkika'po huata'da dakhuea' e'ka' 'uhuataj nigarakdik o'nika'uyate.

⁴Be'api' sacerdote huairi e'yahueta' e'pakada yahuehue'dik o'ne. Diosa ektie'ea'nayo sacerdote huairi e'dik o'nika'. Aarón Israel aratbuten huakkuruda sacerdote huairi o'uyate. Konigti Diosa Aaróntaj oktie'ea'uyate. ⁵Kenpa'ti Jesucristo huata'da e'pakada sacerdote huairi yahuehue'da o'uyate. Diosa o'pakpo Jesucristo sacerdote huairi oktie'ea'uyate.

Do'hued Huasi'po i'ene. Oyda ijnoyhuada'po. Doere Huairitone' o'yahueapone.

Diosa Huasi'potaj ona'uyate. ⁶Nogyo Apagba'te,

A'ennada Melquisedec huairi o'uyate. Diosa sacerdote o'yahuea'uynok Melquisedec Diosen sacerdote o'eonhuahuika'. Ontaj konigti sacerdote ka'e'po oktie'ea'ne. Sacerdote i'eonhuahuika'apo, sion.

Diosa Huasi'potaj ona'uyate.

Apagba'te ona'uyate. ⁷Jesucristo indariyo o'noika'po Diostaj o'tiona'pakpo, "Pai'da i'nopo'epo bueyhue'dik yaeti', sion. Do'taj e'paknayo menati', Dios. Do konig ijpaknignayo kahue' ijeapoy. Konig on i'paknig ijka'apoy, pag." Jesúsa 'utta'da o'okoypo o'tiona'pakuyate. Huakka'da o'huikpo o'tiona'pakuyate. Diostaj o'nigpeika'nok Diosa Jesústaj o'pee'uyate. ⁸Hueretda Diosen Huasi'po e'eada pai'nanada o'nopo'epo nogiti nogiti Diostaj o'nigpeika'uyate.

⁹Diostaj aya'da o'nigpeika'depo kurudyo o'hua'depo huanigpeika'erien dakhuea' e'ka' huamanopo'yarea'eri o'yahuepo o'eonhuahuika'apo. Huanigpeika'eritaj o'manopo'yarika'apo.

¹⁰Huamanopo'yarea'eri o'enok Jesús sacerdote huairi ka'e'po oktie'ea'uyate Diosa. Konig Melquisedec Diosen sacerdote huairi huamanigtiona'pakika'eri o'eonhuahuika'uyning. Jesucristo sacerdote huamanigtiona'pakika'eri huairi konigti o'eonhuahuika'apo.

Jesucristotaj eknopoebatiknayo pai'da mo'eapone.

¹¹Jesucristo Diostaj huamanigtiona'pakika'eri konig o'ika' huakka' e'manmadika'ta' ijpaknig'a opudomeynayo ijhue'ta'nada mo'nopoenka'nok daka'nanada manmadika'dik ijje. ¹²⁻¹³A'ennada huabo'da mo'nopo'koreapo Jesucristotaj moknopoe'uyate. Huakka' huabayok Jesús en huadak hua'a mo'peunhuahua'de'uyning'a sigdamon mo'nopoene. Konig huamanmadika'eri e'dik e'eada ehue' mo'ene. Sigdamon mo'nopoene. Opudomeytaj konig huakkuru Jesucristoen huadak hua'a huamanmadika' onte'ti manmadika'dik o'ey. Nog Diosen 'urua'da e'manmadika' oknopoekahue'dik mo'ene. Opudomey konig yobed huaknopoe'eri mo'ene. Yobed aypo bapehue'dik o'ika'. On'hueyo'da on'minogika'. Opudomey konig yobed huaminogonhuahuika'eri mo'ene. On'hue konig Jesucristoen huadak hua'a huakkuru huamanmadika' o'e. Kenyo'da moknopoeene. Sigda moknopoeene. Konig yobedonig huaknopoe'eri mo'ika'. Nogda nogda Cristoen huamanmadika' nopoehue' mo'ene. Huadakda e'kika' nopoehue' mo'ene. ¹⁴Aratbut og'kereckdepo aypo

kenpa'ti huaen on'bapika'. Konigti Cristotaj huaknopoe'eri nogiti nogiti eknopoika'nayo, nogiti nogiti huadak e'kika'nayo, kenpa'ti nogiti nogiti dakhuea' kikhue' ee'nayo nogiti nogiti huadak huamanmadika' daka' nopenka'dik o'nika'apo.

6 ¹Konigepo Jesucristotaj nogiti nogiti e'manmadika'ta' on'tipakne. Opudomey nogiti nogiti eknopoeata' on'tipakne. Nogiti nogiti Diostaj e'nigpea'ikata' on'tipakne. Huakkuruda e'manmadika' mo'nopodepo, "Dakhuea' e'kika'taj Diostaj nopo'korea'dik mo'ene."

"Jesústaj oknopoika'dik mo'ene."

Kenda moknopodenok onte'ti manmadikahue'dik o'neapone.

²Kenpa'ti "Jesucristotaj moknopodepo bautiza ogka'dik mo'ene."

"Huaknopoe'erien huairi kae'po yan'tibata'tepo yan'tiona'pak." "Nogok aya' e'bueyte Diosa o'manoyhuada'apo."

"Dakhuea' huaka'eritaj castiga o'magkadhuahuika'apo." Kenda e'manmadika' moknopodenok onte'ti konigti manmadikahue'dik o'neapone.

³Konigepo Jesucristoen huadak hua'a nogiti nogiti e'manmadika'ta' o'pakne. Opudomey nogiti nogiti Jesucristotaj e'nigoknopoe'ta' on'tipakne. Kenpa'ti opudomeya nogiti nogiti e'nigpea'ikata' on'tipakne.

⁴⁻⁶Be'omeyapi' Jesucristoen huadak hua'a daka' o'noknopopepo durugteda o'noknopenkadhuahua'apo, kenpa'ti Diosen Nokirega o'manopo'toeonhuahua'apo, Diosen buttida hua'a 'uruda o'e o'noknopounhuahuika'apo, kenpa'ti konig Dios teyda o'epo 'urua'nanada o'kadhuahuika'nigtaj o'noknopoeonhuahuika'apo, nogokpi' Diosen hua'a kenpa'da e'ennayo onte'ti menpa' nopo'korehue'dik o'neapo. Jesucristotaj kenpa'da

eknopoebatiknayo konigti Diosen Huasi'potaj onte'ti cruzte o'darak. Diosen hua'a kenpa'da eknopoebatiknayo Diosen huasi'potaj tierikdik ya'neapet. Aya'ada on'tiahuaypo yan'tierikapetpi'. Kena'po onte'ti menpa' nopo'korehue'dik o'neapo. ⁷Diosen 'uruda huaknopoe'eri o'nenig konigti ijbatia'pakapoy. Konig dakdarionig o'ne. Nogok nogok ehui' sorokyo o'huekud. Huadakbua'da o'tipakboa'po, Diosa 'urua'da mo'nigtipakboa'ne. Konigti 'uruda huaknopoe'eritaj Diosa o'batihuapokika'nok 'urua'da ogkika'. ⁸Diosen hua'a kenpa'da eknopoebatiknayo konig o'ne ijbatia'pakapoy. Konig dakhue'darionig o'ne. Nogok nogok dakhue'dariya' e'pidbada o'tipakboika'. Huadari huatoe'eria o'mahuigapo. Konigti Diosen hua'a huaknopoebatikeritaj castiga o'magka'apo. Konigepo Diosen hua'a oknopoebatikhue'ada daka' yan'nigpeonhuahuika'.

**Diosere mo'noeonhuahuika'apone
Diosa buttida mona'uynok daka'
mo'noknopounhuahuika'.**

⁹Huiyokdika' edapi' opudomeytaj Diosa 'urua'da mo'manopo'yarea'nok nogiti nogiti huadakda bo'kika'apone, daka' ijnopoy, huadi'da egomey pogomey. ¹⁰Diostaj daka' moknopopepo Cristotaj huaknopoe'eri huama'buytaj 'uruda okbatikhue'da bo'tihuapokikame'ne. Di' mo'epo bo'tihuapokikame'ne. Nogiti nogiti bo'tihuapokikame'ne. Diosa kenda okkahuehue'dik mo'epapone. Dios buttida huanopoe'eri o'epo huadak bo'kika'nok okkahuehue'dik mo'epapone. ¹¹Opudomey bo'eretpakpo 'urua'da bo'kadhuahuika'apo, Diosen bo'kadhuahuika'apo, Jesucristo onte'ti e'tiakde'te konigti

bo'eretpakpo Diosen aratbuttaj di' mo'epo yan'batihuapokika'. Ken konig e'kika'nayo Diosere durugda mo'noeonhuahuika'apo. ¹²Jesústaj oknopopepo tinosikhue' mo'nepo, oknopopepo sigda sigda okbatikhue' mo'ne. E'peeta' pakhue' ihuey nopohue' yane'. Huakka'mon a'neneri aratbuta Diostaj 'urua'da o'noknopoeonhuahuika'po daka' on'nigonhuahuika'uy. Diosere on'noeonhuahuika'apo. Konigti yag'kika'. 'Urua'da yanoknopoeonhuahuika'. Daka' yan'nigonhuahuika'. Kenda ijpakpo o'nona'ne.

¹³⁻¹⁴“Ontaj huakka' o'tihuapokapone. Huasi'po kenpa'ti huakka' huayayo o'bayokapone. Buttida ijjay. Dios ijjepe da ahue'dik ijjej.” Abrahamtaj ona'uyate. ¹⁵Ken Abraham Diostaj oknopopepo o'nigonhuahua'depo huasi'po huayayokon o'matoe'uyate. ¹⁶“Buttida ijjay Diosa me'peene.” Judío aratbuta ena'nayo e'maboy batikdik o'ne. Buttida oa' aya'ada on'nopoe. Da ea'nayo Diosa castiga megka'apet on'nopoe. ¹⁷“Diosere durugnanada mo'noeonhuahuika'apone.” Israel adhuea'pane' huanigpeika'eritaj kenpa'ti aya' huaknopoe'eritaj Diosa o'mana'uyate. Kenda Diosa o'mana'uyate, dapita' o'ka'apo. Nogpa'da kahue' o'eapo. Kenpa'ti nogpa'da manahue' o'eapo. Kenda oro'omey huaknopoe'eri daka' aknopoeya'po “Dios ijjepe da ahue'dik ijikay.” Diosa mona'uyate. ¹⁸“Diosere durugnanada mo'noeonhuahuika'apone.” Diosa kenda mona'uyate. Kenpa'ti “Dios ijjepe da ahue' ijikay.” Diosa kendakon mona'uyate. Kenpa'ti Diosa nama'da ahue'dik o'ika'nok oro'omey oknopopepo o'nopo'durugpakika'ne. Jesucristoa oro'omeytaj bokkahuea'nok daka'

oknopoi'ka'ne. Kenpa'ti Jesucristo oro'omeytaj mo'nopo'yarea'dene oknopodeene. Diosen buttida hua'a batikhue'da o'eapo oknopoeene. Diosere durugnanada o'noeonhuahuika'apone daka' oknopoi'ka'ne. ¹⁹⁻²⁰Diosere durugda o'noeonhuahuika'apone. Okbatikhue'da oknopoeene. Diosere kurudyo konig oro'omeyen huamanigtiona'pakeri huakkuruda Jesús o'behuikuyate. Daka' oknopoeene. Oro'omeytehuapa' mo'nigbehuikuyate. Kurudyo Diosere Sacerdote Huairi o'edepo mo'nigbehuikdepo o'eonhuahuika'apo. Konig Melquisedec Sacerdote Huairi o'eonhuahuika'uyatenig Jesucristo konigti Sacerdote Huairi huamanigtiona'pakika'eri mo'nigonhuahuika'apone.

Melquisedec konig sacerdote huairi huamanigtiona'pakika'eri o'eonhuahuika'uyate. Jesús konigti sacerdote huairi o'eonhuahuika'apo.

7 ¹A'ennada Melquisedec Salem huakka' jak huairi o'uyate. Teyda Diosen sacerdote Melquisedec huamanigtiona'pakika'eri o'eonhuahuika'uyate. Kenoka' cinco huakka' jak huairitaj Abrahamomeya huayakhue' on'magka'uyate Abraham e'kumejde'te Melquisedeca Abrahamtaj o'dejpakpo Diosa Abrahamtaj daka' me'toike'po o'nigtiona'pakuyate. ²Abrahamomey cinco huakka' jak huairitaj huayakhue' on'magka'po huairien en'tamae' huakka'tada on'bakbatiparatpo on'batotiakuyate. Melquisedec Diosen sacerdote o'enok Melquisedectaj sue'da huakka' o'yokuyate. Konig diezkupoa' o'posakposakpo Melquisedectaj nogkupertida o'yokuyate. Melquisedecdika 'uruda huakika'eri huairi o'e. Kenpa'ti

Melquisedec Salem huakka' jak huairi o'epo huamanoeya'eri huairi o'uyate. ³Melquisedecen huaojdik nopoehue' o'ene. Huaye'dik nopoehue' o'ene. Adhuea'pane'endik nopoehue' o'ene. Kenok osi'po'e'uyate nopoehue' o'ene. Kenok o'buey'uyate nopoehue' o'ene. Cristo Diosen Huasi'po o'epo o'manigtiona'pakonhuahuika'apo konigti Melquisedec o'noeonhuahuika'po o'manigtiona'pakonhuahuika'apo.

⁴Melquisedec huairitone' o'uyate, yanoknopoe'. Abraham oro'omeyen adhuea'pane' cinco huakka' jak huairitaj huayakhue' on'magka'po o'bakbatiparatpo Melquisedectaj sue'da huakka'mon o'yokuyate. Konig diezcupoa' o'posakposakpo nogkupotida o'yokuyate. Melquisedectaj o'yokuyate. Konigepo Melquisedec huakhuairi o'ika'uynig o'no'poene. ⁵Abrahamen huayayo huakka'nada o'nepo sue'da huayayo Leví aratbut o'ne. Sue'da Leví huae'eri sacerdote o'nepo Diostaj on'manigtiona'pakika'. Moisés Diosen hua'a o'mana'nok aratbut on'baa'po on'baika' konig diezcupoa' o'posaka'po nogkupotida Leví huae'eri sacerdotetaj bayokdik o'nika'. Aratbut Abrahamen huayayo ee'pi' Leví huae'eri sacerdotetaj bayokdiktion o'nika'.

⁶⁻⁷Melquisedec Levien huayayo ehue' ee'pi' Abrahamen diezcupoa' on'posakposakpo nogkupotida Melquisedeca o'bae'uyate. Melquisedec huairitone' o'epo "Abrahamtaj daka' yatihuapokika'. Daka' yakika', Dios." Diostaj o'nigtiona'pakuyate. Abrahamtaj daka' o'ka'nok Melquisedec huaboro' huairi o'ika'uynig o'no'poene. Abraham sue'da huairi o'ika'uy o'no'poene. Abrahamtaj "O'nen huayayo huakka'da o'nitakapo." Diosa ona'uyate. ⁸Abrahamen huayayo

Leví aratbut sacerdote o'nepo sue'damon on'bae'ika'. Leví aratbut bueydik o'nepo sue'damon on'bae'ika'. Melquisedecnayo bueyhue'dik o'epo o'noeonhuahuika'apo. ⁹⁻¹⁰Leví huae'eri sacerdote o'nepo sue'damon on'bae'ika'nig'a Abrahamen huayayo Leví si'poehued e'eada Abrahamere Melquisedectaj huakka'mon o'yokuyate. Konigepo Melquisedec huaboro' huairi o'ika'uynig o'no'poene. Abrahamnayo sue'da huairi o'uyatenig o'no'poene.

¹¹Abrahamen huayayo sue'da Leví huae'eri o'nepo, Aarón Leví aratbut kenpa'ti o'epo huakkuru Levíeri sacerdote huairi o'uyate. Aarónen huayayo nogok nogok sacerdote huamanigtiona'pakeri o'nepo Moisésenba' Diosen hua'a Israel aratbuttaj on'mana'ika'nig'a 'urunopo'da kahue'dik o'nika'uyate. Nopo'yareahue'dik o'nika'uyate. Konigepo Diosa nog sacerdote konig Melquisedec ta'mona'dik o'uyate. Jesucristotaj o'ta'mona'uyate. ¹²Leví huae'eri sacerdote huamanigtiona'pakeri o'nika'po Moisésenba' on'mana'ika'uyate. Nog huabokerek Leví huae'eri ehue' e'haue'taj sacerdote o'yahuea'depo Diosa nog hua'ada mana'dik o'uy.

¹³Jesucristo Leví huae'eri ehue' e'ika'pi' sacerdote kayahue'po Diosa o'ta'mona'uyate. Jesús nog aratbut o'epo Judá aratbut o'epo Judáeri sacerdote ehue' o'nika'uyate. ¹⁴Oro'omeyen Huairi Jesucristo Judá aratbut o'uyate. Daka' o'no'poene. Judá aratbut sacerdote o'nika'. Moisésa manahue' o'ika'uyate.

¹⁵Diosa nogda o'pakpo Jesucristo sacerdote o'yahuea'uyate. Melquisedec sacerdote batikhue'da o'eonhuahuika'uyate. Konigti Melquisedec Jesucristo sacerdote o'edepo batikhue'da

o'eonhuahuika'apo. ¹⁶ Moisésa o'mana'uynok Leví huæ'eri sacerdote huamanigtiona'pakeri o'nika'uy. Diosa Jesústaj o'noyhuada'uynok Jesúsas sacerdote huamanigtiona'pakeri o'eonhuahuika'apo. Jesús onte'ti bueyhue'dik o'eonhuahuika'apo. Konigepo oro'omeytaj sacerdote mo'eonhuahuika'apone.

¹⁷ Do ijpaknok Melquisedec huamanigtiona'pakeri huairi o'unhuahuika'uyate. Melquisedeconigti o'nakon, sion, huamanigtiona'pakeri huairi i'unhuahuika'apo. Diosa huasi'potaj ona'uyate. Apagba'te ona'uyate.

¹⁸⁻¹⁹ Ken a'nennada Leví huæ'eri sacerdote huamanigtiona'pakeri ka'nike'po Moisésa o'mana'uyate. Moisésen e'mana'taj on'nigpeika'uynig'a 'urunopo' ehue'dik o'nika'uyate. Kenpa'ti dakhuea' e'ka' bakkahueahue'dik o'nika'uyate. Kenpa'ti dakhuea' e'ka' nopo'yareahue'dik o'nika'uyate. Konigepo Leví aratbut sacerdote ka'nike'po Diosa onte'ti manahue' o'e. Jesucristo oro'omeyen sacerdote Diosere o'eonhuahuika'apo daka' oknopogene. Jesucristoanayo 'urunopo' mo'ika'nok Diostaj tiona'pakdik o'ika'apone.

²⁰⁻²¹ Leví aratbut sacerdote huamanigtiona'pakeri o'nuynok konigepo huasi'poakon sacerdote on'yahue'ika'uyate. Sacerdote i'e, buttida ijjay, Diosa onahue'tada huasi'po sacerdote on'yahuea'ika'uyate.

Sacerdote i'unhuahuika'apo. Konig Melquisedec i'unhuahuika'apo. Buttida yonay. Jesucristotayo'da Diosa ona'uyate. Nogpa'da onahue' o'epo Diosa. Apagba'te oa'uyate.

²² Diosa kenpa' ona'nok Jesús nayo oro'tehuapa' 'urunanada sacerdote huairi mo'unhuahuika'apone. (Kentaj

oknopoe'dik o'unhuahuika'apone.) ²³ Leví bueydik aratbut o'nepo sacerdote ehue' o'neonhuahuika'apo. Konigepo nogok nogok huakka'da o'neonhuahuika'uyate.

²⁴ Jesucristonayo onte'ti bueyhue' o'epo o'neonhuahuika'apo konigepo sacerdote o'unhuahuika'apo. Nogda sacerdote ehue'dik o'neapo. ²⁵ Jesús o'neonhuahuika'po sacerdote o'epo o'manigtiona'pakonhuahuika'po, ke'nen huaknopoe'eritaj Jesúsas dakhuea' e'ka' manopo'yarea'dik o'maepo o'manoeanhuahuika'apo.

²⁶ Ken Jesús 'urua'nanada sacerdote huamanigtiona'pakeri huairi o'unhuahuika'aponok kenta' oknopoi'ka'dik mo'nika'. Diosen hua'ayo'da Jesúsas o'kika'. Huadakda o'ika'. Kenpa'da huadakda o'kika'. Dakhuea' e'ka' nopoehue' o'ika'. Kenpa'ti dakhuea' kahue' o'ika'. Konig dakhuea' huaka'eri ogkika' konigti Jesús nayo kahue' o'ika'. Diosa Jesústaj 'urua'nanada o'taenok kurudyo huæ'enbayoda o'tobehui'kuyate. ²⁷ Aya'me'noeteda Leví huæ'eri sacerdote huairi Diostaj 'uhua on'nigbatiarakika'uyate. Diosa castiga ogkahue' kamae'po on'nigbatiarakika'uyate. Diostaj on'nighuigika'uyate. Kenomeyen dakhuea' e'ka'taj kenpa'ti aratbuten dakhuea' e'ka'taj on'manigbatiarakika'uy. Ken konig Jesús nayo kikhue' o'uyate. Aratbuten dakhuea' e'ka'taj aya'tada nogti'a'da o'manigbuey'uyate. Aratbuttehuapa' Jesús o'pakpo o'manigbuey'uyate. ²⁸ Leví aratbut dakhuea' huakka'eri o'nenig'a sacerdote huamanigtiona'pakeri huairi ka'ne'po Moisésas Diosen hua'ate o'mana'uyate. Nogok "Do'hued Huasi'po sacerdote huairi o'unhuahuika'apo. Dios ijjepo buttida ijjay." Diosa oa'uyate. Diosen

Huasi'po Jesús'nayo huadakda sacerdoté huairi o'unhuahuika'apo.

Judío aratbuttaj Diosen huabo hua'a Diosa o'mana'uyate.

8 ¹⁻²Ken konig 'urua'da sacerdoté huairi mo'taene. 'Urua'nanada huamanigtiona'pakéri mo'taene. Jesucristo o'e. Judío aratbutere Diosen hua'a huehuea' o'ka'depo, o'kuhuitdepo kurudyo o'hua'depo Diosere o'eonhuahuika'apo. Dios Huairitone' o'epo Diosere o'eonhuahuika'apo Diosen jakyo Diosere kurudyo mo'nigtiona'pakonhuahuika'ne. Kenda Diosa o'pakuyate. Aratbutanayo konigjak kahue'dik o'nuyate. Kenda ea'ta' ijpakpo o'nona'ne. ³Aratbut dakhuea' ogkika'nok sacerdoté Diostaj 'uhua kan'nigbatiarakike' aya' sacerdoté huairitaj Moisésen hua'a o'mana'uyate. Konigepo aratbuten dakhuea' e'ka'taj kabakkahue'po cruzte Jesucristoa o'manigbuey'uyate. ⁴Jesucristo kurudyo Diosere sacerdoté huairi e'dik o'ika'. Huadariyo Leví sacerdoté huairi o'nepo Moisésen e'mana'taj on'nigpeika'po 'uhua on'nigbatiarakika'nok. Jesús huadariyo sacerdoté huairi ehue'dik o'ika'. ⁵Kurudyo Diosen hueretda jak o'tae. Konig Jesucristo kurudyo Diosen jakyo o'kika'nig huadariyo Diosen carpa huasi'dakakyo sacerdoté huairi sue'da konig Diosen ogkika'. Moisésa jak ka'dikte Moisés'taj "Ote'te konig o'tiahuay'eame'ne huasi'daka e'akka' konigti yakati'." Moisés'taj Diosa ona'uyate. ⁶Huaboa'da Diosa 'urua'da mona'uyne. E'nopo'korea'nayo Jesús'taj eknopoe'nayo dakhuea' e'ka' on'bakkahuea'apone. On'manopo'yarea'apone. Diosa 'urua'da mona'uyne Jesús'a kurudya' orotehuapa' 'urua'da mo'nigkika'po mo'nigtiona'pakika'ne. Mo'nignopo'yarea'ika'ne.

Moisésenba'taj e'nigpeika'nayo nopo'yareahue' mo'ene.

⁷Diosen hua'a a'nennada Moisésa o'mana'uyate. Israel aratbut nigpeehue'dik o'nika'uyate. Kena'po konig huaboa'da Diosa 'urua'da hua'a mona'uyne. Konig huaboa'da moknopoea'uyne. ⁸Do'hued Israel aratbuta nigpeehue' mo'ika'uyne Diosa o'nopoe'po kenpa' hua'ojba'te o'tia'pakpo:

Nogok Israel aratbuttaj kenpa'ti Judá aratbuttaj huabo hua'a ijmana'apoy. Dios Huairia o'mana'uyate. ⁹A'nennada Israel adhuea'pane'taj ijbakbatotiakuy. Egiptodaribayo huanaba' pai'da o'nenok Egiptodaribaya' ijbatihuapokpo ijbakbatotiakuy. Do konig ke'nen hua'ojonig ijmanigepo huasi'potemagkapa' huabata' e'otakui' ijbakbatotiakuy. Egipto'ya' on'tiakdepo do'hued hua'a nigpeehue'da o'nika'uyate. Nigpeehue' o'nenok kena'po kenomeytaj onte'ti batihuapokhue' ijmae'uy. Dios Huairia oa'uyate. ¹⁰Nogok huakka' huabayok Israel aratbuttaj nogda huabo hua'a ijmanopoea'po ijmana'apoy. Do'hued hua'a huanopoya'da on'nope'apo. Huanopoya'da e'nigpeeta' on'pakika'apo. Do kenomeyen Huairi ijjeapoy. Do'huedsi'po o'neapo. ¹¹Aya'ada do'taj moknopoeapone. Huairiomeya' huanaba'omeyerea moknopoeapone. Do'taj moknopoe'apo do'taj Dios Huairitaj kanoknopoe'po nogtaj nogtaj manmadikahue'dik o'neapo. Kenpa'ti huama'buytaj manmadikahue'dik o'neapo. Aya'ada do'taj moknopoeapone.

¹²Kenomeytaj di' ijmaepo
kenomeyen dakhuea' e'ka'
castiga magkahue' ijjeapoy.
Dakhuea' e'ka' ijbakkahuea'apoy.
Diosa o'mana'uyate.

¹³Diosen hua'a Moisésa o'mana'uyate.
Do'hued aratbuta nigpeehue'
mo'ikame'ne. Huatone' hua'anayo
'urunopoa'da mayahue'dik o'uyate,
Diosa o'maknopoe'po huabo hua'akon
ijmana'apoy. Diosa oa'uyate. Moisésen
hua'a konig yudta'tone' e'enonig o'epo.

**Huasi'dakakyo huakka'ada Levíeri
sacerdote en'nigkika'uytada
Jesucristo mo'nigbueydepo
Diosyo o'hua'uyate. Diostaj
mo'nigtiona'pakika'ne.**

9 ¹Ken konig sacerdote Diostaj
nigkika'dik o'ne. Diosen hua'a
Moisésa o'mana'uyate. Kenpa'ti
huasi'dakak menigka'ne. Diosa
o'mana'uyate. Huasi'dakakya' sacerdote
huanigka'eri Diostaj on'nigkika'uyate.
²Huasi'dakak e'nigka'de'te
huasi'dakakkiregya' ibodpen sacerdote
Diostaj on'nigkika'po kentada oro
siropate huakjey huakpaka' o'tajika'uy.
Kenpa'ti kentada oro e'tihui't kutopate
pan on'nighueda'ika'uy. Diosa
katiahuaye'po on'nighueda'ika'uy.
³Nopoya' yudta'tone'a e'tiokpaka'
adyonda Diosa ata'huadeya'po
o'tiakika'uyate. ⁴Yakudpen
nogkutopasi'po o'huadika'uy. Oroa
e'tihui't kutopasi'po e'huadikaya'
ken kutapen huasihuaj 'uru'huieda
o'bakpakika'. Adpen 'uru huajen
manpotone' o'huedika'uy. Nogpen
nogpen oroa e'tihui't o'uyate.
Manpotone' Diosen hua'a e'mana'
huatoika' o'uy. Manpotone'kiregyo
oropu' o'tapu'huadika'uyate.
Oropu'kiregyo maná aypo
o'tajika'uyate. Judío aratbut Egipto
huadaribaya' e'bakhuade'te bahuayte

en'hua'udhuahuika'te Diosa maná
aypo o'bayokonhuahuika'uyate.
Kenpa'ti manpotone'kiregyo Aarónen
hueypa o'teypa o'tahuedika'uyate.
Aarónen hueypa o'tipakboe'uyate.
Huidpentate Diosen e'mana'
hua'a Diosa o'madoya'uyate.
Manpotone'kiregyo o'tahuedika'uyate.
⁵Manpotone'ojkute botta' querubines
Diosen huata'monerionig oroso'ada
e'ketka' on'bo'ika'uyate. E'kok e'koka'
on'bo'ika'uyate. Diosonig eyanada
o'ika'uyate. Manpotone' huanokbeta'
'uhuamimia' o'tibahuidhuidika'uyate.
Diosa aratbuten dakhuea' e'ka'taj
o'matinepahui'ika'uyate. Diosen
huata'moneri oroso'da e'ketka'
e'okajpebakde. Ken konig Diosen
huasi'dakak o'uyate. Oyda
huasi'dakaktaj nogiti manbatia'pakhue'
ijjey.

⁶Diosen huasi'dakak ibodyonkorepen
sacerdote huanigkika'eri
on'kudika'uyate. Diostaj a'nigkikaya'po
on'kudika'. ⁷Adkorepen Diosa
ata'huadya'po o'tiakika', adkorepen
sacerdote huairiyo'da o'kudika'.
Nogbayoktida nogme'noetida o'kudika'.
Ke'nenda dakhuea' e'ka' 'uhua mimi
adkorepen o'tokudika'. Adkorepen
manpotone' huanokbette mimia
onhuikhui'kika'. Aratbuten dakhuea'
e'ka'taj mimia o'manigonhuikhui'kika'.
⁸Huasi'dakak men'nikka'. Jakya'da
men'nikkika'. Diosa o'mana'uyate.
Diostaj on'nigpeika'depo
huasi'dakakya' sacerdote on'nigkika'po,
adkorepen nayo kirigayo' kudhue'dik
o'nuy. Dios e'huae'yo kudhue'dik o'nuy.
Diosen Nokirega' mo'manopoe'ne.
⁹Huasi'dak jakya' Diostaj sacerdote
on'nigkika'nig'a. Huasi'dak jakya'
Diostaj on'bayokika'po kenpa'ti
jakkurute 'uhua on'batiarakika'nig'a
'urunopoa'da kahue'dik o'nika'.
Nopo'yareahue'dik o'nika'. ¹⁰Kena'po

Moisésen hua'ataj on'nigpeika'po nogda nogda 'uhua huaen bapehue'dik o'nika'. Nogda nogda huamai'hue mayhue'dik o'nika'. Kenpa'ti ationa'pakya'po ba'koyo'dik o'nika'. Moisésa o'mana'uyate. Ken konig ogkika'po 'urunopo'da kahue'dik o'ika'. Jesucristo e'tiakde'te kenda ogkika'nig'a batikdik o'nede.

¹¹ Ken Jesucristo o'tiakde'uyate, oynayo oknopōene. Oy oro'omeyen sacerdote huamanigtiona'pakeri huairi Jesucristo mo'taene. Oro'omeytaj 'urua'nanada bo'tihuapokika'ne. Kurudyō Diosere konig jak o'taepo keyo oro'omeyen sacerdote huairi mo'tajika'po mo'nigtiona'pakika'ne. Ke'nen jak kurudyō hueretda o'taepo kurudyā' Jesucristoa oro'omeytaj 'urunopoa' mogkika'ne. Ke'nen jak kurudyō aratbuta kahue' o'nuyate. Diosanayo o'ka'uyate. Diosen jak kurudyō kenpa'da o'unhuahuika'apo.

¹² Jesucristo adkorepen nogtia'ada o'kudpo kurudyō Dioste o'kuduyate. Konig Leví sacerdote huairi ogkika'po 'uhuataj on'nigarakpo mimi huasi'dakakyo on'tokudika' konigti Jesúsna'yo 'uhua mimi tohuahue'ada kurudyō o'kuduyate. Jesucristonayo ke'nen mimiada o'tita'huarakondepo nogtia'ada kurudyō o'hua'po oro'omeytaj mo'manopo'yarea'po mo'noeonhuahuika'apone. ¹³ Be'api' judío aratbut dakhue' ee'nayo Diosen jak kurute a'tiona'pakya'po kudhue'dik ya'nika'. Moisésa o'mana'uyate. Kenomey dakhue' ee'nayo sacerdote 'uhua toropi' nigarakdik o'nepo mimia dakhue' ene'te tionhuikhuika'dik o'ne. 'Uhua cabritopi' nigarakdik o'nepo mimia dakhue' ene'te tionhuikhuika'dik o'ne. Kenpa'ti 'uhua becerra huaso' bakpaka'dik o'nepo ken parokupoa hue'eyere dakhue' ene'te tionhuikhuika'dik

o'ne. Kenda ogka'depo Diosen jak kurute kuddik o'ne. Moisésa o'mana'uyate. ¹⁴ Jesucristo 'urua'da o'ika'uyate. Diostaj o'nigpeika'uyate. Dakhuea' kahue' o'ika'uyate. Aratbuten dakhuea' e'ka' Diosa castiga magkahue' kamae'po Jesucristoa o'manigbuey'uyate. Dios o'paknok mo'nigbuey'uyate. Diosen Nokirega o'tihuapoknok mo'nigbuey'uyate. Cristo Diosen Huasi'po o'epo mimikon o'tita'huarakpo oro'omeyen dakhuea' e'ka' Diosa nopo'tihueke'dik mo'ene. 'Urua'nanada okkahuea'dik mo'ene. Diosa 'urunopo'da e'magka'de'te Diostaj durugnopo'da nigpeika'dik o'eonhuahuika'apone.

¹⁵ Cristoa oro'omeyen dakhuea' e'ka'taj mo'nigbuey'uyate. Moisésen hua'ataj nigpeehue' o'epo oro'omey dakhuea' o'kika'uyne. Oro'omeyen dakhuea' e'ka'taj Cristoa mo'nigbuey'uyate. Konigepo Diosen huabo hua'a Cristo oro'omeytaj konig huanigtiona'pakeri mo'nigika'ne. Huabaktie'ea'eri Diosere kan'manoehuahuike'po Diosen huabo hua'a Cristo huanigtiona'pakeri mo'nigika'ne. ¹⁶⁻¹⁷ "Do e'bueyde'te huasi'potaj men'tabayoketi'." Judío aratbuta on'madoya'ika'. Huaoj e'tanoe'tednayo bayokhue'dik o'nika'. E'bueyde'teataj huasi'poa huaojen matōe'dik o'neapo. Kena'po Jesucristoa mo'nigbueyde'uynok ke'nen huabo hua'a nigpee'dik o'epo. Cristotaj oknopōepo Diosere o'noeonhuahuika'apone. ¹⁸ Konigepo a'nennada Moisésen hua'a nigpee'dik ka'ne'po huakkuru 'uhua on'nigarakpo mimi o'tasurukuyate. ¹⁹ A'nennada aya' judío aratbut egkupopakte Moisésa Diosen hua'a o'mana'uyate. Moisésenba' hua'a o'manmadika'po o'mana'uyate. 'Uhuataj on'darakdepo mimiere hue'eyere kosoyo

on'tioktaoy'uyate. Ken Moisésa hisopo huakpitaj ovejahuij kutajbibedada o'tidukupo mimiére hue'eyyo o'ta'buta'depo Diosenba' hua'ataj o'tionhuikhuijka'uyate. Kenpa'ti aya' aratbuttaj o'mationhuikhuijka'uyate. ²⁰Moisésen hua'ataj mimia o'tionhuikhuijka'depo, "Diosen hua'ataj mimia ijtionhuikhuijka'denok oy aya'ada nigpee'dik mo'ika'apo." Moisésa o'mana'uyate. ²¹Moisésa Diosen huasi'dakaktaj mimia o'tionhuikhuijka'uyate. Kenpa'ti huakjey huabakpaka'taj pan huadope kutopataj 'uru'huieda huabakpaka' kutopataj manpotone'takon mimia o'tionhuikhuijka'uyate. ²²Aya'da Diostehuapa' 'uruda kamanigke'po Diostaj 'uhua nigarakdik mo'epo mimihua'dik ya'eapet. 'Uhuabueymimi mimihuahue' ee'nayo dakhuea' e'ka'taj Diosa okkahueahue'dik mo'eapone. E'mimihua'nayo okkahuea'dik mo'eapone. Ken konig Moisésenba'a o'mana'uyate.

**Jesúsá oro'en dakhuea' e'ka'taj
mo'nigbuey'uynok Diosa
bakkahuea'dik mo'ene.**

²³Moisésa carpa si'dakak o'nigka'uyate. Jakyo aya'da e'tamae'kon o'nigka'uyate. Konig Diosenbayo o'ika'nig o'nigka'uyate. Jakyo aya'da e'tamaetaj mimia onhuikhuijka'uyate. 'Uhua mimia onhuikhuijka'uy Diostehuapa' sue'da huadak o'uyate. Diosen 'urusi'poda Jesucristoanayo 'urua'nanada mo'nigka'uyate. Dakhuea' e'ka'taj a'manopo'yareaya'po cruzte mo'nigbuey'uyate. Ke'nen 'urumimi mo'nigtita'huarakuyate. ²⁴Diostaj huasi'dakaka' yan'nigka' Moisésa o'mana'uyate. Judío aratbuta on'nigka'uyate. Konigtimon Diosen jak kurudyo o'uyate. Leví huae'eri

sacerdote huamanigtiona'pakeri Diostaj huasi'dakakyo on'nigkudika'uyate. Jesucristonayo huasi'dakakyo kudhue' o'uyate. Dios e'ika'yo kurudyo o'hua'uyate. Oro'omeyen sacerdote huairi a'nigikaya'po o'behuikuyate. Oro'tehuapa' a'manigtiona'pakhuaya'po o'hua'uyate. A'batihuapokhuaya'po o'behuikuyate. ²⁵Leví sacerdote huairi aya' huabayok noga'tida 'uru'uhua o'nigbatiaraka'depo 'uhua mimi huasi'dakakyo o'tokudika'po adkorepen manpotone' ojkute o'tionhuikhuijka'uy. Cristonayo onte'ti onte'ti oro'omeyen dakhuea' e'ka'taj cruzte nigbueyhue' mo'uyate. Noga'tida cruzte mo'nigbueypo kurudyo Diosyo o'behuikuyate. ²⁶Cristoa huadari o'ka'uyate. A'nennada e'ka'de'te Jesucristo nogok nogok aratbuten dakhuea' e'ka'taj kirigayo' nigbueyhue'dik mo'ika'uyate. Oynayo kene'huaya' huame'noete Jesucristo Diosya' noga'tida o'tiakuyate. Aratbuten dakhuea' e'ka'taj a'bakkahueaya'po noga'tida mo'nigbuey'uyate. ²⁷Ken konig aya'ada noga'tida bueydik o'neapo, kenpa'ti Diosen castigataj pai'da nopoe'dik o'neapo. Huaknopoe'erinayo Diosere on'noeonhuahuika'apo. ²⁸Diosa o'paknok Jesucristo o'manigbuey'uyate. Cruzte pai'da mo'nignopo'epo o'manigbuey'uyate. Huakka' aratbuten dakhuea' e'ka'taj noga'tida o'manigbuey'uyate. A'bakkahueaya'po o'manigbuey'uyate. Onte'ti bo'huatiakapone. Onte'ti dakhuea' e'ka'taj nigbueyhue' o'maeapo. Cristotaj ekpoe' huanigeritaj Diosyo o'batohua'apo. Durugnanada mo'noeanhuahuika'apone.

10 ¹Ken konig judío aratbuttaj Diosa o'manigkika'apo Moisésen hua'a sue'da huadakmon o'epo sue'da o'manopoea'uyate.

Nogbayok nogbayok 'uru'uhuatay sacerdote on'nigbatiarakika'po Moisésen hua'ataj on'nigpeika'po on'nigbatiarakika'po huamationa'pakeritaj 'urunopo' magkahue'dik o'maika'. ²Moisésen hua'ataj on'nigpeepo 'urunopo' eka'nayo onte'ti Diostaj 'urunopo'da ijje on'nopoepo 'uru'uhua nigbatiarakahue'dik ya'nika'apet. ³⁻⁴Moiséstaj on'nigpeika'po nogbayok nogbayokok Leví sacerdote 'uru'uhuatay e'nigbatiaraka'de'te dakhuea' huaka'eri ijje onte'ti onte'ti okkahuehue' o'nika'. 'Uhuataj on'nigbatiaraka'po 'urunopo'da ehue' e'neada 'uhua'en mimianayo dakhuea' e'ka'taj bakkahueahue'dik o'nika'.

⁵Jesucristoa huadariyo e'tiakte Diostaj ona'po:

Aratbutomeya ontaj mo'nigpeike' kenyo'da i'pakika'ne. 'Uhuataj e'nigbatiarakika'ta' pakhue' i'ene. Ontaj kanigpeike'po do'taj o'si'poea'uayne. ⁶Judío aratbuta ontaj 'uru'uhua on'nigmahuigika' kenpa'ti dakhuea' e'ka'taj kabakkahue'po 'uru'uhuatay on'batiarakika'. Ken konig pakhue' i'ene, Dios. Cristoa ona'uyate. ⁷On'taj a'nigpeikaya'po ijbahuatikuy. Aratbuttaj ijbahuatikuy, Dios. Konig o'nen hua'ate mentimadoya'uy, konigti a'nigpeikaya'po ijbahuatikuy, Dios." Cristoa ona'uyate.

⁸Judío aratbuta dakhuea' ogkika'nok 'uhua batiaraka'dik mo'ika'. Kenpa'ti nigmahuidik mo'ika'. Moisésa e'manapi' Diosnayo ken konig pakhue' o'e. Kenpa' Cristoa ona'uyate. ⁹On'te'ti "Ontaj a'nigpeikaya'po huadariyo ijbahuatikuy, Dios." Cristoa ona'uyate. Oynayo Jesucristoa oro'omeytehuapa' mo'nigbuey'uyate

moknopoenok oro'omeyen dakhuea' e'ka'taj Diosa kabakkahue'po onte'ti 'uru'uhua batiarakahue'dik o'ene.

¹⁰Kenpa'ti Diosa o'paknok Jesús a o'nigpeepo cruzte mo'nigbuey'uyate. Noga'tida mo'nigbuey'uyate. Mo'nigbuey'uynok oro'en dakhuea' e'ka'taj mo'nopo'yarea'po 'urunopoa' mogkika'ne. On'te'ti Diosenyo'da 'urua'da o'kika'apone.

¹¹Ken aya' judío sacerdotea 'uru'uhua on'nigbatiarakika'. Aya' huame'noeda on'nigbatiarakika'. Batikhue'da en'nigbatiarakika'tada dakhuea' e'ka' bakkahueahue'dikda o'e. ¹²⁻¹⁴Jesucristonayo aya'enda dakhuea' e'ka'taj noga'tida mo'nigbuey'uyate. Dakhuapada o'dakea'uy. Noga'tida mo'nigbuey'uypo aya' huaknopoe'eritaj dakhuea' e'ka' o'bakkahuea'po 'urunopoa'da o'magkika'. O'ka'depo Dioste kurudyo o'hua'uyate.

Kurudyo Diosere o'ika'. Diosere o'nigunhuahua'apo. Jesucristotaj pakhue' huae'eri Diosen taka' o'nepo Diosa o'paknok Diosensi'po Jesucristo Huairitone'taj nigpeika'dik o'neapo. Kenokayo' Jesucristo Diosere o'nigunhuahua'apo. ¹⁵Aya'enda dakhuea' e'ka' kabakkahue'po Jesucristoa noga'tida mo'nigbuey'uyate. Diosen Nokiregakon konigti mona'po:

¹⁶Nogok Israel aratbuttaj huabo hua'a ijmanopoea'po ijmana'apoy. Do'hued hua'a huanopoya'da on'nopoepo. Huanopoya'da e'nigpeikata' on'pakika'apo. Diosen Nokirega o'mana'uyate.

¹⁷Nogbayokkon mona'po:

Kenomeyen dakhuea' ogkika'uynig ijbakkahuea'apoy onte'ti castiga magkahue' ijjeapoy. Diosen Nokirega o'mana'uyate.

¹⁸Oro'omeyen dakhuea' e'kika' Diosa bokkahuea'denok dakhuea' e'ka' onte'ti 'uru'uhua batiarakahue'dik o'eapone.

**'Urunopo'da Diostaj
daka' mo'noknopojika'po
mon'tiona'pakika'.**

¹⁹Konigepo Jesucristo oro'omeytaj a'bakkahueaya'po mo'nigbuey'uynok 'urunopo'ada daka' oknopopepo kurudyo Diostaj tiona'pakika'dik o'ene, egomey, pogomey. ²⁰A'nennada Leví sacerdote huairiyo'da huabayok noga'tida huasidakayon yudtaj e'tiokpaka' adkorepen o'kudika'uy. Adkorepen Diosa o'huatiakika' oro'omeyanayo kudhue'dik o'ika'uyne. Oyedda Jesucristo mo'nigbueydepo, o'noyhuaddepo, kurudyo Dioste o'hua'denok oro'omeyakon Diostaj nigpeika'dik o'epo tiona'pakdik o'ene. ²¹⁻²²Aya' huanigpeika'erien sacerdote huairi Jesucristo o'epo oro'omeyen sacerdote huamanigtiona'pakeri huairi o'enok 'urunopo'da Diostaj mo'noknopojika', daka' oknopojika'po Diostaj mon'tiona'pakika'. Jesucristo mo'nigbuey'uyppo, bokkahuea'po, oro'omeytaj 'urunopoa' mogka'uyne. Kenpa'ti hue'eyya' bautiza mogka'nok 'urunopo'da o'ene. ²³Do'taj e'nopo'korea'nayo eknopoeonhuahuika'nayo kurudyo doere mo'nounhuahuika'apone. Diosa buttida o'mana'po dapita' mo'nigka'aponok sigpi' okbatikhue'da Diostaj daka' mo'noknopounhuahuika'. ²⁴Oro'omeyen huaknopoe'eri huama'buy huidpoere huayahuaya di'da kan'maika'po kenpa'ti huayahuaya daka' kan'batihuapokike'po oro'omey huakka' huayahuaya di' mon'maika' kenpa'ti huayahuaya daka' mon'mantihuapokika'. Kenpa'ti huayahuaya mon'maboroayika'. ²⁵Sue'da huaknopoe'eri a'batadi'keaya'po kupopakhue' e'nika'tada oro'omeynayo

a'batadi'keaya'po mon'kupopakika'. Kenpa'ti huayahuaya di' kan'mae'po daka' kan'batihuapokike'po Diostaj kan'nigpeike'po huayahuaya mon'maboroay. A'ti onte'ti Jesús o'tiakdeaponok nogiti nogiti di' mon'maika'. Nogiti nogiti mon'mantihuapokika'. Huayahuaya mon'maboroayika'.

²⁶Cristoen huadak hua'a oknopodepo do'hued dakhuea' e'ka' Diosa bekkahuea'dene o'nopodepo oro' o'pakpo dakhuea' e'kika'nayo oro'tehuapa' Cristo mo'nigbuey'uyng'a Diosa okkahuehue' mo'epone. ²⁷Kenpa'da Diosa huuyoknana castiga mogkadhuahuika'apone. Kenpa'ti Diosen taka'taj ta'akyo o'mahuigapo. Oro'omeytere mo'mahuigapone. Cristotaj kenpa'da eknopoebatiknayo mo'mahuigapone, ken. ²⁸A'nennada Moisésenba'taj be'api' nigpeehue' o'epo dakhuea' eka'nayo botta' bapapi' on'tiahuaypo "dakhuea' o'ka'," en'huaa'nayo matinepahuihue'ada castiga ogka'po arakdik o'nika'uyate. ²⁹Be'api' Diosen Huasi'potaj daka' eknopodeada kenpa'da e'nennayo Jesucristotaj onte'ti oknopoehue' ee'nayo dakhuea'da ogka'. Kenomeytaj Diosa diga'da castiga o'magka'apo. Jesucristoen mimia o'bakkahuea'depo, 'urunopo' o'magka'deme'. Kenomeya Jesús en mimitaj e'tidike'nayo dakhuea'da ogka'po kenpa'ti Diosen Nokireg huatinepahui'eritaj dakhuea' on'huaa'. Diosa nogiti diga'da castiga o'magka'apo. ³⁰"Do castiga huamagka'eri ijepo dakhuea' huaka'eritaj castiga ijmagka'apoy." Dios Huairia o'mana'uyate. Kenda o'nopoene. "Diosa ke'nen aratbuttaj castiga o'magka'apo. Dakhuea' egka'nayo castiga o'magka'apo." Diosba'a oa'. ³¹Dios o'noenhuahuika'apo. Jesucristoen

huadak hua'a huaknopoe'eri onte'ti
 huadak hua'a kenpa'da e'nennayo
 Diosa diga'nanada castiga o'magka'apo.
 Diga'nanada me'pukdik o'ene.
 Konigepo 'urua'da Diosensi'potaj
 mo'noknopojika'. Enhue'da daka'
 mo'noknopojika'.

³² A'nenda Jesucristoen huadak
 hua'ataj huaboa'da mo'peedepo
 o'pudomey mo'peedepo moknopoe'uy.
 Moknopoe'denok oknopoe'hue'
 huae'eriomeya dakhuea'da opudomeytaj
 mogkika'uyne. Jesucristotaj
 moknopoe'epo oknopoe'batikhue'
 mo'jika'uyne. Nogiti dakhuea'da
 egkika'uyte pai'da mo'nopo'jika'po
 Jesucristotaj oknopoe'batikhue'
 mo'jika'uy. ³³ Aratbutokpoteda opudomey
 huaknopoe'eritaj mo'tidi'kikame'ne
 kenpa'ti diga'da mogkikame'ne.
 Nogok nogomey huaknopoe'eritaj
 e'batidike'de'te e'magka'de'te
 mo'tinepahui'uy. Opudomeynayo
 moknopoe'depo oknopoe'batikhue'
 mo'jika'uyne. ³⁴ Kenpa'ti nog
 huaknopoe'eritaj on'bahuadiaypo
 huabakuda' jakyo en'bakudade'te
 me'pukhue'ada bo'ta'huademe'ne.
 Mo'tinepahui'po bo'ta'huademe'ne.
 Kenpa'ti moknopoenok katepi' e'tamae'
 e'bakbakayde'te mo'durugpakonme'po,
 kurudyo Diosere durugda
 o'unhuahuika'apoy mo'nopounme'ne.

³⁵ Okbatikhue'da Jesucristotaj
 daka' yanoknopounhuahuika'.
 Moknopounhuahuika'depo Diosere
 durugda mo'eunhuahuika'apone.

³⁶ Jesucristotaj daka'
 yanoknopounhuahuika'.
 Moknopounhuahuika'po Diostaj
 mo'nigpeonhuahuika'apone. Kenpa'ti
 kenda Diosa mona'uyate konigiti
 mo'nigka'apone. ³⁷⁻³⁸ Kenpa'ti Apagba'a
 oa'po:

A'ti Cristo onte'ti o'tiakapo. Idada
 o'tiakaponok daka' do'taj

yanoknopounhuahuika'po
 yan'nigpeonhuahuika'. Daka'
 eknopojika'nayo "huadakda
 mo'ene," o'nona'apone. Do'taj
 eknopoe'batiknayo pakhue'
 o'neapone. Diosa o'mana'uyate.

³⁹ Sue'da Jesucristotaj
 e'noknopoeonhuahuika'ada pai'da
 on'nopo'edepo on'me'pukpo
 Jesucristoen hua'ataj o'nokbatiknok
 Diosa kenpa'da o'maenapo.
 Oro'omeynayo Jesucristoen hua'ataj
 huakka' o'pakika'ne. Okbatikhue' o'epo
 daka' moknopounhuahuika'po Diosere
 durugda o'unhuahuika'apone.

**Diosen buttida hua'ataj
 moknopounhuahuika'po daka'
 Diostaj mo'nigpeonhuahuika'ne.**

11 ¹ Diostaj tiahuahue'dik
 ee'pi' kennayo kenpa'da
 o'noika'. Diosa buttida mo'nika'uyne
 daka' mo'noknopounhuahuika'.
 "Opudomeytaj daka' on'tihuapokapone.
 On'manopo'yarea'apone. Kurudyo
 do'te mo'behuikapone." Diosa
 buttida mona'uyne daka'
 mo'noknopounhuahuika'. Konig Diosa
 mona'uyne konigiti mogka'apone.
 Mo'noknopounhuahuika'po
 o'nigunhuahuika'apone.

²⁻³ A'nennada katepi' ehue' o'uyate.
 Diosyo'da o'jika'uyate. Huadari kae'.
 Niokpo puug siokpo duba huahue
 kae'. Diosa o'mana'uyate. Kenpa'
 o'mana'depo kenokda o'maea'uyate.
 Aya'da Diosa o'ka'uyate oknopoene.
 Diosa buttida mona'uyne oro'omeyen
 adhuae'pane' huaknopoe'eriomey
 daka' o'noknopojika'uyate. "Do'taj daka'
 me'noknopounhuahuika'nok, konigepo
 ijbatidurugpaki." Diosa oa'uyate.

⁴ A'nennada Abela 'uru'uhuatada
 Diostaj o'nigpeepo o'arakuyate.
 Oknopoe'epo o'arakpo o'yokuyate. Diosa
 oe'uyate. Ca'nnayo oknopoe'hue'ada

aypo e'yoktada Diosa onba'pokhue' o'uyate. "Abel huadakda menigpeene. Meknopopepo 'uru'uhuatada menigarakne." Diosa oa'uyate. Abel a'nennada o'buey'uyate. Diostaj 'urua' oknopoe'uyate oro'omeyakon o'tipeedepo konigti 'urua'da mo'noknopoika'.

⁵Enoc judío adhuea'pane' o'epo Diostaj 'urua'da oknopoika'uyate. 'Urua'da o'nigpeika'po Diostaj o'durugpaka'uyate. Apagba'a oa'. Diostaj o'durugpaka'nok bueyhued ee'ted kurudyo Diosa o'tohua'uyate. On'e'ti Enoctaj huahuayhue' o'nuyate. ⁶Kenpa'ti Diostaj oknopoe'uyate ee'nayo Diostaj durugpakahue'dik o'ene. Kena'po Diostaj a'tiona'pakya'po Dios o'noika' nopoe'dik o'ene kenpa'ti Diostaj huaeretpakeritaj Diosa o'matinepahui'po dakhuea' e'ka' o'manopo'yarea'apo nopoe'dik o'ene.

⁷Noe' adhuea'pane'kon nogoknada o'uyate. Diostaj 'urua'da oknopoika'uyate. "Dakhuea' huaka'eritaj castiga a'magkaya'po huekurutone' ijta'monapoy. Aya' dakhuea' ijtiokma'huayapoy. Aya'da dakhuea' huaka'eri on'bata'kotapo. Onere huabetere huabatokud kusi'petone' yakati'." A'nennanada Noétaj Diosa ona'uyate. Noé huekuru tiahuahued e'eada o'nigpeepo huaboro'nanada kusi'petone' o'ka'uyate. O'kuhuitdepo Noéere huabetere on'bakuduyate. Huekurutone' o'tiakpo aya'da on'bata'kotuyate. Noénayo huabetere ta'kothue' o'nuyate. Konigepo Diostaj oknopoika'po ta'kothue' o'nuyate. Dakhuea' huaka'eriomeynayo oknopoe'uyate o'nepo on'mabuey'uyate. Kena'po Noé Diostaj daka' oknopoika'nok "Huadakda o'e." Noétaj Diosa o'huaa'uyate.

⁸Nogoknanada Abrahamkon adhuea'pane' o'epo Diostaj 'uruda

oknopoika'uyate. "Nogda huadari o'yokapone. Kendariyo yahuati'." Diosa Abrahamtaj ona'uyate. Abraham Diosen hua'ataj oknopopepo o'nigpee'uyate. O'nigpeedepo kendariyo o'hua'uyate. Kendari tiahuahued e'eada o'nigpeepo o'hua'uyate. ⁹Diosa bo'yokaponok Abraham kendariyo Diosen hua'ataj oknopopepo o'ika'uyate. Abraham eserionig nog aratbuten huadariyo o'ika'uyate. Yudtaj ba'akyo o'ika'uyate. Konigti ke'nsi'po Isaac yudtaj ba'akyo o'ika'uyate. Kenpa'ti ke'nen huayayo Jacob yudtaj ba'akyo o'ika'uyate. "Isaactere Jacobtere kenpa'ti indariba bo'yokapone." Diosa ona'uyne. ¹⁰Diosen jakyo ijjeapoy Abraham o'nopopepo huadak huid jak kahue' o'uyate. Diosen jak Diosa o'ka'po o'unhuahuika'apo.

¹¹Sara Abrahamen huatoe o'uyate. Abrahamereda Sara huatone'da o'nepo Sara si'popakhue'dik ee'pi' Diosen hua'ataj oknopoenok Sara kasi'popake'po Diosa o'tihuapokuyate. Sara isi'popakapo Diosa mename'nok ijsi'popakapoy Saraa oknopopepo Abrahamensi'po o'si'popakuyate. ¹²Abrahamkon huatone'nanada o'epo Sarataj onsi'pokahue'dik ee'pi' Diosa o'tihuapokuyenok huasi'po o'toe'uyate. Isaacsipotaj o'toe'uyate. Kenpa'ti huayayo'en huayayo huakka'nanada o'nuyate. Konig siokpo huakka'nanada o'ika' konigti Abrahamen huayayo huakka'nanada o'ne'uyate. Konig kuhud huakka'nanada o'ika' konigti Abrahamen huayayo huakka'nanada o'nuyate. Be'a dikkahue'dikda o'nuyate.

¹³Abrahamomey, huasi'po, huayayo huayayo'ensi'po o'nepo Diosen buttida hua'ataj o'noknopopepo on'mabuey'uyate. Huadari on'yokapone, Diosa o'mana'uyate. Huadari toehue' o'nepo on'mabuey'uyate. Kenda Diosa

bo'yokapone o'to_eapoy huanopoya'da on'nopo_epo on'durugpakuyate. Esoerionig o'ika'ne Abrahamen huayayomeya on'batia'pakika'uyate. ¹⁴Esoerionig o'ika'ne on'batia'pakpo Diosere kurudyo hua_eeri o'ika'apoy on'nopo_e'uyate. ¹⁵Abrahamomey Abrahamen huaoen jakya' o'noro_kon'uyate. Onte'ti e'kumejta' pakhue' o'nuyate. ¹⁶Uruda huadari on'pakuyate. 'Uruda jak on'pakuyate. Diosere e'noeunhuahuikata' on'pakuyate. "Doere e'ikata' on'paknok ijdurugpaki. Kenomeyen Dios ijjey." Birahue'ada Diosa o'mana'po 'urua'nanada huakka' jaka'da o'nigka'nede.

¹⁷⁻¹⁸"O'nen huasi'po Isaac o'epo Isaacen huasi'poen adhuea' huayayomey huakka'nanada o'nitakapo." Diosa Abrahamtaj enapi' nogok, menpa' Abrahama do'taj buttia'da meknopo_e' Diosa o'nopo_epo. "O'nensi'po Isaactaj yaarak." Diosa Abrahamtaj ona'uyate. Ken Abraham buttia'da oknopounpo Diostaj o'nigpeunpo a'nigarakya'po Isaacsipotaj ote'yo o'tobehuikuyate. ¹⁹Dios teyda o'epo huakudaka'da e'bueytada manoyhuada'dik o'e. Abrahama buttia' oknopounpo Isaacsipotaj a'arakya'po o'tobehuikuyate. Abrahama o'arakaynig'a konig e'arakayada onte'ti huasi'potaj oe'uyate.

²⁰"Isaacen huasi'poen adhuea' huayayomey huakka'nanada o'nitakapo." Diosa ona'uyate. Isaaca daka' oknop_epo, "Diosa bo'tihuapokapone. Mo'itakapone." Ke'nen huasi'potaj Jacoberetaj Esaúeretaj ona'uyate. Diostaj daka' oknop_epo Isaaca ona'uyate. ²¹Diosen hua'a daka' oknop_epo Jacob huabueydikte oteypate onta'deypo, "Diosa daka' megka'apone." Diostaj

huakka' o'pakpo, ke'nen huayayo Joséensi'potaj nogti nogtitaj Jacoba o'nigtiona'pakuyate. ²²Diosen hua'a daka' oknop_epo Josékon huabueydikte o'epo o'mana'po: "Egipto huadaribaya' opudomeyen adhuea' huayayo o'norokapo. Kendari Abrahamtaj Diosa o'yokuy keyo do'hueday kan'nigtohue'po." José Israelen huayayotaj o'mana'uyate.

²³Nogoknanada Jacobed adhuea' huayayo huakka' o'nitakdepo Israel aratbut Egiptodaribayo o'nepo pai'nanada on'nopo'unhuahuika'po huabokerekyobedtaj arakdik o'nika'uyate. Kenda Egipto gobierno huairia o'mana'uyate. Kenoka' Moisés o'si'po_e'uyate. Moisésen huaoj huayeere Diostaj daka' o'noknop_e'uyate. 'Uruda huasi'po o'e, on'nopo_epo Diostaj o'noknop_epo gobierno huairitaj me'pukhue' o'nepo jakyo bapa' puug o'nireganhuahua'uyate. Ken konig Moisésen huaoj huayeere Diostaj o'noknop_e'uyate. ²⁴Moisés o'kerekepo Diostaj daka' oknop_e'uyate. Israel aratbuttaj Egiptodaribaya' e'batorkta' Diosa do'taj be'tipakne. Moisésa oknop_e'uyate. Huasi'poteda Egipto huairien huayobu Moisésstaj e'tounhuahua'ika'uytada "Huairien huayobu'ensi'po ehue' ijjey." Oa'uyate. ²⁵"Egipto huairi ee'ta' pakhue' ijjey. Egiptoeri ettone' pakhue' ijjey. Egipto huairien 'uru aypota' pakhue' ijjey. Do'hued aratbutere Israel aratbutere pai'da e'nopo'ikata' ijpaki," Moisésa Diostaj oknop_epo oa'uyate. ²⁶"Diosen Cristo o'tiakapo yoknop_epo pai'da nopo'unhuahuika'dik ee'nayo kenpa'ti aratbuta do'taj tidike'dik e'ne'nayo Diosa me'durugpakanhuahuika'apone, yoknop_eey. Do Egipto huadaribayo huairitone' ee'nayo sue'da durugda ijjeapet." Moisésa o'nopo_e'uyate.

²⁷ Egipto huadaribaya' Moisésa o'hua'uyate. Diostaj oknopōepo o'hua'uyate. Diostaj oknopōepo Egipto huairia e'huadiayte okme'pukhue' o'epo okhua'uyate. Diostaj tiahuahue' e'ēada oknopōepo nogdaribayo o'hua'uyate.

²⁸ Okkahuehue' o'nepo fiesta a'kaya'po "Uru'uhua yabatiaraka', 'uhua mimia akbogpeta' yan'tionhui_hkhu_hi_hkati'. Diosa mona'nok yan'nigpee'." Moisésa buttida oknopōepo Israel arabutomeytaj o'mana'uyate. Kenoka' Diosen huata'moneria Egipto arabutnen huakkuru huabokereksi'potaj o'mabueya'uyate. Israel arabutnen huakkuru huabokereksi'potaj mabueyahue' ka'ne'po Israel arabutna Moisésaj on'nigpee'po, 'uru'uhuataj on'batiarakanpo mimia akbogpete on'tionhui_hkhu_hi_hka'uyate. ²⁹ Moisésere Israel arabutere Diostaj o'noknopōepo epog huabed Diosa eā'itandagte o'nokteg'uyate. Dag sorokjayda o'uyate. Egipto huairien sorotataj e'batahuada on'bata'kotuyate.

³⁰ Nogoknana Diosen buttida hua'ataj Israel arabutna o'noknopōepo Jericó huakka' jak huida ekbirik kurute huationpia' on'hua'epo on'pijkubere'uyate. Siete huame'noeyo'da on'pijkubere'uyate. O'noknopōenok e'pijkuberede'te Diosa huida ekbirik o'saka'uyate. E'sakde'te a'barakya'po on'kuduyate. ³¹ Jericó arabut Israel arabutnen Diostaj pakhue' o'nepo nigpee'hue' o'nika'uyate. Rahab ettone' Jericóyo huae'eri o'epo huamune'boeri o'uyate. Rahabnayo Israel arabutnen Diostaj oknopōepo botta' Israel huabatiahuayeritaj o'batioka'po o'makirega'uyate. Nogok Jericóyo Diostaj nigpee'hue' huae'eriomeytaj Israel sorotataj on'barakpo Rahabtanayo arakhue' o'nuyate.

³² Katea' nogda o'nonapet. Huaknopōe'eritaj aya'tada nogiti nigmadoyahue'dik ijjeapoy. Gedeón Diostaj huadakda oknopōika'uyate. Barac Sansón Jefté David Samuel Diosen huamanbatia'pakerikon huadakda o'noknopōika'uyate. Kenomeytaj aya'tada nigmadoyahue'dik ijjeapoy.

³³ Kenomey huaknopōe'eri huairia Diostaj o'noknopōepo sorotataere nogbayo huae'eri sorotataj on'barakonhua'po nogdari huairitaj gana ogka'uyate. Nogbayo huae'eritaj 'urua'da on'manika'uyate. "Do'hua on'ta'ka'apone," Diosa o'mana'uynok o'noknopōenok Diosa o'bata'ka'uyate. Diostaj huadakda o'noknopōenok leóna mabokhue'da o'uyate. ³⁴ Bapa' 'urunanada huaknopōe'eritaj huaboro' ta'akyo juknanaanada ee'yo on'ma'en'uynig'a bueyhue' o'nuyate. Diostaj o'noknopōepo meyhue' o'nuyate. Nogomeytaj oknopōehue' huae'aria siroenpia e'barakta' e'pakada Diosa o'batihuapoknok on'mon'uyate. Nogomey huaknopōe'eritaj so'arogtada o'maso'teypaka'uyate. O'maso'teypaka'denok kenomeyen taka'taj on'barakuyate. Diostaj o'noknopōika'po gana on'magka'uyate. ³⁵ Botta' ettone'a Diostaj daka' o'noknopōika'nok kenomeyensi'po e'bueyde'te Diosa o'matinepahui'po o'manignoyhuada'uyate.

Nogomey Diostaj daka' o'noknopōika'nok Diostaj eknopōe' kan'batike'po pai'da ee'tada huakupen on'tidukupo kenpa'ti hua'itakpipen on'tidukupo on'batotoke'po, pai'da ee'tada on'mabituyate. Kenomey huaknopōe'eri o'noknopōepo okbatikhue' o'nuyate. Diosere durugnanada e'noeonhuahuika'ta' on'pakpo o'noknopōepo okbatikhue' o'nuyate. Pai'da on'nopo'epo

on'buey'uyate. ³⁶Nogomey Diostaj huaknopoe'eritaj on'tibirae'uyate. Kenpa'ti huiyokbiada o'batibitbita'uyate. Kenpa'ti sirobia huamata'koypita' o'batiduku'uyate. Kenpa'ti hua'ita'pota' o'batiduku'uyate. Kenpa'ti huabakuda' jakyo on'bakuda'uyate. ³⁷Kenpa'ti huaknopoe'eritaj on'bapa'ea'uyate. Kenpa'ti huanopota' on'bakteg'uyate. Menpa' yanokbatikapetpi' a'nopoeya'po siroenpia on'barakuyate. Konig pai'da huae'eri yudtabayo' o'nepo 'uhuasi'dak on'otika'po nogyo nogyo on'huae'uyate. Pai'da on'nopo'epo on'huae'uyate. Kenpa'ti huaknopoe'eritaj dakhuea'da on'magka'uyate. ³⁸Kenomey huaknopoe'eri 'urua'da ogkika'uynok oknopoe'ehue' huae'eri huaknopoe'eritaj dakhuea' on'bahuua'ika'uyate. Diosanayo huadakda o'ne o'maknopoi'ka'. Diostaj o'noknopoi'ka'po aratbut ehue' e'ika'yo huae'dik o'nika'uyate. Ote' huakupate on'huae'ika'uyate. Sorokjeyyo on'tayika'uyate. ³⁹"Doere durugnanada mo'noeonhuahuika'apone." Kenomeyen adhuae'pane'taj Diosa o'mana'uyate. Kenomey aya'ada Diostaj buttida o'noknopoi'ka'uyate. Kenomeynayo Diosyo huahued on'mabuey'uyate. ⁴⁰Kenomeytere oro'omeytere Diosa 'urua'nanada mogka'apone o'nopoe'uyate. Oro'omeytaj kenomeytere 'urunopo'da mogka'apone. Onokteteyo' dakhuea' e'ka'taj mo'nopo'yareapone.

**Jesústayo'da daka'
mo'noknopoeonhuahuika'.**

12 ¹Ken a'nennanada nogok nogok noga noga Diostaj buttida o'noknopoe'epo on'nigpei'ka'uyate. Kenomey 'urua'da o'noknopoi'ka'uyate mon'matinopoe. Oro'omey konigti huadakda aknopoi'kaya'po huakka'da

kateta'pi' eretpakhue' mo'nika'. Diostaj huadakda aknopoi'kaya'po kateta'pi' mepu'kehue' mo'nika'. Dakhuea' e'ka'ta' pakhue' mo'nika'. Diostaj huadakda aknopoi'kaya'po dakhuea' e'ka' mon'batik. Diostaj huakka' mon'deretpakpo huadakda mo'noknopoi'ka'. Nogok nogok mo'noknopoi'ka'. Batikhue'ada mo'noknopoi'ka'. ²Jesúsa huakkuru huamaknopoe'a'eri oro'omeytaj mo'manopoe'a'uyne. Kenpa'ti Jesúsa huamaknopoe'a' nogiti nogiti dakuapa mo'manopoe'a'ika'ne. Dakhuea'da huaka'eritaj cruzte konig castiga ogka'po gobierno sorotataa o'darakika'uyate. Diosa o'paknok Jesús cruzte pai'da o'nopo'epo, cruzte o'betpo bira'dik ee'pi' mepu'kehue' o'uyate. Diosere durugda ijjeapoy Jesúsa o'nopoe'uyate. O'bueydepo kurudyo Diosyo o'behuikuyate. Diosere Huairitone' o'epo o'mata'mona'ika'.

³Opuomey Jesucristotaj moknopoe'epo suhue'da pai'da mo'nopo'ika'. Jesúsnayo diga'nanada pai'nananada o'nopo'uyate. Dakhuea' huaka'eriomeya diga'da on'huadiaypo cruzte on'beta'uyate. Kenda mo'tinopoi'ka'po Jesústaj oknopoe'batikhue' ya'nika'. Pai'da mo'nopo'epo oknopoe'batikhue' ya'nika'. Jesústaj daka' yanoknopoi'ka'. ⁴Jesús Diostaj oknopoe'epo pai'nanada o'nopo'epo o'buey'uyate. Opuomeynayo Diostaj moknopoi'ka'po bueyhued mo'ene. ⁵Oro'omey konig ke'nensi'potanig Diosa 'urua'da mo'boroay'uyne. Menpa' okkahueh'e' mo'et.

Opuomey huaknopoe'eri konig do'huedsi'po on'taene. Do'taj men'nigpei'ke'po nama'da eka'nayo konig isi'potaj egkapa' castiga ogka'apone. Do'taj men'nigpei'ke'po castiga

ogkika'apone. Kenpa'ti do'hua castiga egka'de'te do'taj oknopoebatikhue' ya'nika'.

⁶Kena'po Huairi Dios di' mo'epo oro' nama'da e'ka'te 'urua'da mo'manmadikegka'ne. Oro'omeytaj konig ke'nensi'po mo'taene. Dakhue' e'ka'te konig isi'potaj castiga mogka'ne. Apagba'a oa'.

⁷Opu'd kan'nigpeike'po Diosa castiga egka'nayo okbatikhue'da Diostaj yanoknopoika'. Konig huaoa isi'potaj 'urua'da o'manmadikika', konigti Apag Diosa opudomeytaj 'urua'da mo'manmadikegkika'ne. Isi'po huaojtaj kanigpeike'po huaoa daka' castiga o'magkika'. Konigti Diosa opudomeytaj mo'manmadikegkika'po daka' castiga o'magkika'. ⁸Aya'tada Diosen isi'potaj Diosa 'urua'da o'manmadikegkika'po suhue'da castiga o'magkika'. Opu'domeytaj Diosa castiga ogkahue' ee'nayo Diosensi'po hueretda ehue' mo'ene. ⁹Kenpa'ti a'nennada oro'omey huasi'poted oro'omeyen huaoen jakyo o'ika'uylene. Huaoen hua'a ka'nigpee'po oro'omeyen huaoa suhue'da castiga mogkika'uylene. Oro'omeytaj castiga e'magka'de'te onte'ti daka' o'kika'uylene. Huaojtaj huadiayahue' o'uylene. Apag Diostanayo bo'eretpakpo nogiti nogiti mon'nigpeika'. Oro'omeytaj suhue'da castiga egka'nayo ida mon'nopo'korea'. Ida onte'ti Apag Diostaj mon'nigpeika'po Diosere mon'noeonhuahuika'. ¹⁰Oro'omey huasi'poted, "Do'huedsi'potaj huadakda ijmanmadikay." Oro'omeyen huaoa konig on'pakpo a'manigpeeaya'po suhue'da castiga mogkika'uylene. Suhue'da huabayok oro' e'kerekte'te castiga mogkika'uylene. Oro'omey huadaknanada kagkike'po Diosanayo huadaknanada bota'ka'ne. Konig Dios huadaknanada o'e, oro'omey konigti

ka'nike'po Diosa suhue'da castiga mogkika'nok Diosen 'urua'nanada kika'dik o'ika'apone. ¹¹Oro'omeytaj Diosa a'manmadikegkikaya'po suhue'da castiga e'magka'te oro'omey pakhue' o'epo pai'nanada o'nopo'etuyupo nogokda Diosa oro'omeytaj suhue'da castiga egka'de'te kirigayo' huadaknanada o'kika'apone, onte'ti Diostaj kirigayo' o'nigpeika'apone. Kenpa'ti Diostaj o'nopo'durugpakonhua huika'apone.

**Diosa ena'te kageya' onahue' yanika'.
Yanoknopoepo, yan'nigpeikati'.**

¹²Kenpa'ti Diostaj mo'nigpeonhuahuika'depo onte'ti huadakda kakahue'dik moet, suhue'da oknopoe'dik moetpi', Diostaj nogiti nogiti yan'nigpee'. Onte'ti daka' yanoknopoika'. Diostaj daka' yan'nigpeika'. ¹³Jesucristoen butukdag yan'dukpo yan'huati'. Jesucristoen hua'a daka' yag'kikati'. Opu'd Diosen hua'a 'urunanada bo'kika'nok nogomeya' sigda eknopoeada opudtaj on'tiahuaydepo okbatikhue' o'nepo nogiti daka' o'noknopoepo. Nogiti daka' on'nigpeika'apo.

¹⁴Aya'tada bahuadiayahue' yanika'. Aya'tada e'maboaya' pakhue' yanika'. Aya'tada e'manoeya'ta' yan'pakika'. Diostayo'da e'nigpeikata' yan'deretpakikati' Diosenyo'da huadaknananada e'kikata' yan'deretpakikati'. Diosenyo'da huadaknanada kakahue' ee'nayo Huairi Jesucristoere noeonhuahuikahue' mo'epone. ¹⁵Opu'domey huaknopoe'eritaj aya'tada Diosa e'tihuapokta' bo'tipakika'ne. Aya'tada 'urunopoa' egkata' bo'tipakika'ne. Opu'domeyere sue'da huaknopoe'eri ekbatikta' on'pakpo nama'da ogkika'. Diostaj yan'nopo'korea' yan'maboroayika'. Kenpa'ti nogtipi'

huaknopoe'eri nama'da e'kika'nayo
 nama'da e'manmadika'nayopi' ke'na
 konig pai'nada huyme'i'hue o'e.
 Nog huaknopoe'eri on'tiahuaypo
 on'peepo onte'ti Diostaj
 oknopoe'hue'dik yanikapet. Nama'da
 huamanmadika'eritaj yan'boroay.
 Onte'ti Diostaj ya'nigpeika'. Nama'da
 manmadikahue' ya'e' yan'maboroay.
 16 Be'api' nogen huatoe'taj bakdejhue'
 yanika' huayahuaya yan'maboroayti'.
 Kenpa'ti be'api' Diosen hua'ataj
 pakhue' ee'nayo nogiti nogiti Diosen
 hua'ataj yan'pakti', huayahuaya
 yan'manikati'. Konig Esaú Isaacen
 huakkuru huasi'po o'ka'uyate konigti
 kahue' yane'. Huayahuaya yan'manati'.
 Huakkurueri isi'potaj Diosa 'uru'ada
 o'ta'kika'uyate. Esaú huama'buyen
 aypota' o'pakpo, Diosen e'ta'kika'ta'
 pakhue' o'epo huama'buytaj
 o'yokuyate. Aypotehuapa' o'yokuyate.
 Huama'buyen aypo o'bape'uyate.
 17 Nogok Esaúen huama'buytaj
 Diosa huaboa'da huadaknanada
 o'ta'kika'uyate. Esaútanayo ta'kahue'da
 o'uyate. Diosa huadaknanada
 be'ta'ke'po e'eretpaktada ta'kahue'
 e'nok o'huikuyning'a, Esaú diga'da
 o'huikuyate.
 18 Konig opudomeyen adhuea'pane'taj
 Israel aratbuttaj Diosa o'mana'uyate.
 Konigti opudomeytaj manahue'
 mo'ene. A'nennada Egipto huadaribaya'
 o'norokondepo nog huadaribayo
 o'nedepo Dioste ote'yo on'huahua'uyate.
 Moisésayo'da Diosen hua'ataj a'eya'po
 ote'yo o'huabeuik'uyate. Dios
 o'te'te o'epo huiyoknanada o'uyate.
 Diga'nanada e'bakpak on'tiahuay'uyate.
 Sikkiregnanada ee' on'tiahuay'uyate,
 konig e'sihui sikyo on'tiahuay'uyate.
 Huiyoknanada o'epo, diga'nanada
 e'bapok on'tiahuay'uyate. 19 Trompeta
 'utta'nanada ea'te on'pee'uyate. Kenoka'
 Diosen hua'a huiyokanada o'uynok

adhuea'pane'a on'peedepo, "Onte'ti
 onahue' moe'." Diostaj o'nona'uyate.
 20 "Aratbut 'uhuapi' huatota'poya'
 ote'te e'behuiknayo kabueye'po huida
 yan'pa'ea'ti." Diosa o'mana'uyatenok.
 Diosen hua'ataj nigpeehue'dik o'nuyate.
 21 Diostaj o'tiahuaypo, "Ijme'pukpo
 ijjirigamey." Moisésada oa'uyate.
 22 Oro'omeynayo Jesucristotaj
 oknopoe'epo Diosen ote' Siónyo
 o'huahua'depo, kenpa'ti Dios
 huanoeonhuahuika'erien jakyo
 o'huahua'depo Diosen jak
 Jerusalén kurudyo o'huahua'depo.
 Diosen huata'moneri Diostaj
 a'batadi'keya'po egkupopakyo
 o'huahua'depo. 23 Kenpa'ti huakka'da
 huaknopoe'eri Diosensi'po o'nepo
 ogkupopakpo kenomeyendik Diosa
 kurudya' o'manigmadoya'uyate.
 Kurudyo on'hua'apo. Diosere
 on'noeonhuahuika'apo. Kenomey
 Diosen 'uru huaknopoe'eritaj
 oro'omey konig o'bahuahua'depo.
 Kenpa'ti Diostaj oknopoe'epo konig
 o'huahua'depo. Dios huari o'epo
 dakhuea' huaka'eritaj kenpa'da
 castiga o'magka'apo. Huaknopoe'eritaj
 o'manoeanhuahuika'apo. Kenpa'ti
 huaknopoe'erikudak kurudyo Diosere
 huadakda o'ne Diosa 'urunopoa'da
 o'magka'depo. Kenomeytaj
 oro'omey o'bahuahua'depo. 24 Jesús a
 a'manopo'yareaya'po mo'nigbueypo
 mimia mo'nigtitahuarakuyate. Jesús a
 huabo hua'a konig dakhuea' e'ka'
 huamanopo'yarea' hua'a o'mana'uyate.
 Jesús taj kenpa'ti Jesús en mimitaj
 oknopoe'epo Jesús en mimia oro'en
 dakhuea' e'ka' bakkahuea'dik o'e
 oknopoe'ene. A'neneri Abel Diostaj
 'uhua o'nigarakpo o'mimihua'uyate.
 Ken mimianayo dakhuea' e'ka'
 okkahueahue'dik o'e o'nopoe'ene. Ken
 konig oknopoe'epo Diostaj meyhue'da
 o'tiikay.

²⁵Konigepo Diosen e'mana' hua'ataj oknopoe'po nigpee'dik o'ika'ne. A'nennada ote'kupata' Israel aratbuttaj Diosa o'mana'uyate. Israel aratbutnayo e'nigpeeta' pakhue' o'nuyate. Diosa castiga egka'te okmonhue'dik o'nuyate. Castiga o'magka'uyate. Oynayo kurudya' Diosa mona'ne. Oknopoe'po nigpee'dik o'ika'ne. Buttida o'nona'ne. Nigpee'hue' ee'nayo dapita' castiga mogka'apone. Okmonhue'dik o'ea'pone.

²⁶A'nennada ote'kupata' Diosa o'mana'uyate. Diosa e'mana'te huadari o'iyeg'uyate. "A'ti onte'ti huadaritaj ijjiyega'apoy. Kurudtakon ijjiyega'apoy." Oynayo Diosa o'manade'uyate.

²⁷"Onte'ti ijjiyega'apoy." Diosa oa'uyate. Konigepo aya'da Diosa o'ka'uyatenig o'iyega'apo. Nogtipi' yahuehue'da o'ea'po. Dios, Jesucristoere, Diosen aratbutere Diosen huata'moneriere batikhue'da on'noeonhuahuika'apo o'nopoe'ne. ²⁸Dios oro'omeyen huairia moknopoe'a'uyne. Oro'omey Diosensi'po o'mauyne. Diosere o'noeonhuahuika'apone. Kenpa'da bueyhue'dik o'eonhuahuika'apone. Konigepo "Huadakda i'kika'. Huadakda i'ika'." Diostaj mo'nona'ika'. Diostaj mon'mepu'kepo mo'noknopoe'po mo'nigpeika'apo ²⁹Dios konig huamahui'g ta'akonig huiyokda o'epo oknopoe'hue' huae'eriomeytaj castiga o'magkadhuahuika'apo.

**Diostaj a'durugpakaya'po
'urua'da nigkika'dik o'ene.**

13

¹Ken bakbatikhue'ada huayahuaya di' yan'maika'. Konig huama'buytaj di' mo'maika'nig konigti huayahuaya di' mon'maika'.

²Bepi' en'tiaknayo di' yan'maepo jakyo yan'bakudati'. Bakkahuehue' ya'nepo yan'bakudati'. Suhue'ada Diosen huata'moneritaj okie'hue' e'eadā on'bakudā'po on'tobape'uyate.

³Jesucristotaj huaknopoe'eri huabakuda' jakyo e'ne'te kenomeytaj bakkahuehue' ya'nepo yan'matinepahui'po yan'tahuade'po aypopi' yan'bayokikati'. Nog huaknopoe'eritaj dakhuea' e'magka'nayo pai'da en'nopoe'nayo pai'da huae'eritaj yan'matinepahui'po kenpa'ti opudpi' pai'da nopoe'dik mo'ea'pet.

⁴E'toepakde' ee'nayo daka' yan'toika'. Kenpa'ti nogen huatoe'taj bakdejhue' yanika'. Nogen huatoe'taj e'bakdejnyo dakhuea'da boka'nok Diosa castiga mogka'apone. Huatoebet e'eanayo huaboerepi' mune'yoerepi' bakdejhue' yanika'. Nogtaj e'bakdejnyo dakhuea'da boka'nok Diosa castiga mogka'apone.

⁵Huakupeta' eretpakhue' yanika'. Katepi' mo'tamaenigyo'da kentaj yan'todurugpak. Huakka' e'tamaeta' pakhue' yanika'. Kena'po "Opudtaj on'matounhuahuika'apone. Opudere o'ika'apone. Okeyahue'dik o'ika'apone." Apag Diosa mona'uyate.

⁶Be'api' huabokereka do'taj dakhueapi' ogka'dikpi' menet. Do me'pukhue' ijikay. Dios Huairia mentihuapokika'nok i'jnopoe'y. Kenda daka' o'nopoe'po a'dik o'ika'ne.

⁷Opudomeyen huakkuru huairikudak Jesucristotaj 'urua'nanada o'noknopoi'ka'uy. Opudomeytaj Diosen hua'a mon'madikika'uyne. Diosen 'urua'da on'kika'uy. Konig kenomey ogkika'uy daka' yan'nopoi'ka'po konigti yag'kikati'.

⁸A'nennada Jesucristo Diosen Huasi'po o'epo 'urua'nanada o'ikame'uyate. Oytion Diosen Huasi'po o'epo 'urua'nanada o'ika'. Nogok nogok Jesucristo Diosen Huasi'po o'epo konigti 'urua'nanada o'eonhuahuika'apo. ⁹Jesucristo

'urua'nanada o'ika'nok Jesústaj
'urua'da e'manmadika' mo'pee'uyne
konigti daka' yanoknopoika'.
Nogda nogda huamanmadika'eri
opudomeyere en'tiagnayo nogpa'da
en'manmadika'nayo kenomeytaj
nigpee'hue' yanika'. Nogda aypo
bape'dik mo'ene. Nogdanayo
bapehue'dik mo'ene. Nogda
huaen bape'dik mo'ene. Nogda
huaennayo bapehue'dik mo'ene.
Suhue'ada huamanmadika'eri
nama'da mona'apetpi'. Kenomeytaj
e'nigpee'nayo Diostaj 'urunopo'da
nigehue'dik mo'epone. Diostanayo
Jesucristoeretanayo oknopo'enk
Diosa mo'tinepahui'po 'urunopoa'
mogkika'apone.

¹⁰ Jesucristoa cruzte
mo'nigbuey'uyate. Oro'omeytaj
huamanopo'yarea' cruzte
mo'nigbuey'uyate. Cruzte
mo'nigbuey'uyate oknopoika'nok
Diosa mo'nopo'yareadhuahuika'ne.
Judío sacerdote huasi'dakak
huakudika'erianayo 'uhua
on'batiarakika'po on'mahuigika'. Aya'
kenpayo'da o'noknopo'epo Jesús cruzte
mo'nigbuey'uyate oknopoehue' o'nenok
Diosa dakhuea' e'ka' manopo'yareahue'
o'maeapo. ¹¹ Judío sacerdote huairi
Moisésen hua'ataj on'peepo ogkika'.
Jesucristotaj oknopoehued o'nepo
'uhuataj on'batiarakika'. Diosa
dakhuea' e'ka' kabakkahue'po
'uhuataj on'batiarakika'po
Diosen 'uru huid jakyo adkorepen
mimi on'tohua'ika'. Diosen
manpotone'taj on'tionhuihuika'ika'.
On'tionhuihuika'depo huakka' jakya'
adteda 'uhua huaso' on'tohua'po
adyoda on'mahuigika'. ¹² Jesústaj
kenpa'ti huakka' jakya' adyonda
on'tohua'depo o'darakuyate.
Jesúsen mimianayo konig
dakhuea' e'ka' kabakkahue'po

Diostaj 'urunopoa' kamagke'po
Jesúsa pai'da mo'nignopo'epo
o'manigbuey'uyate. Huakka' jakya'
adyenda o'manigbuey'uyate. ¹³ Konig
judío aratbut nama'da ogkika'po
Diosen kahue' o'nika'. Konig
ogkika'nig'a konigti kahue' mo'ne.
Jesucristotayo'da mo'noknopoika'.
Jesústaj oknopoika'nok oro'omeytaj
bo'tierikapet, bo'huadiaypo dakhuea'
bo'huaa'apetpi'. Konig Jesústaj dakhuea'
on'huaa'uyate konigti oro'omeytaj
dakhuea' bo'huaa'apetpi'. Moisésen
hua'a huakika'erite mo'nokhua'.
Jesucristoen huaknopo'eri ijje'y
huaa'eriere mo'nika'. ¹⁴ Indariyo
aratbut noeonhuahuikahue' o'neapo.
Diosen aratbutnayo kurudyo
on'noeonhuahuika'apo. Kurudyo
Diosen aratbutere e'noeonhuahuika'ta'
o'pakne. Oro'omeytaj e'tieriknayo
dakhuea' e'huaa'nayopi' kenpa'da
kade'. ¹⁵ Jesucristotaj oknopo'epo,
o'nigpeepo, "Dakiti Dios, 'urua'nanada
mo'nigka'uyate, huadakda
mogkika'ne. 'Uruda i'ika'ne Apag Dios,"
Huadakda megkika'ne." Nogomeytaj
mon'manbatia'pakika'. ¹⁶ Okkahuehue'
ya'nepo huadakda yan'mantihuapokika'
kenpa'ti okkahuehue' ya'nepo katepi'
mo'tamaenig yan'mabayokika'. Pai'da
huae'eritaj yan'mabayokika'. Kenda
e'kika'nayo Dios durugda o'epo.
¹⁷ Opuomeyere suhue'ada
Jesucristotaj o'noknopo'epo Diosen
'urua'da ogkika'po huaknopo'erotaj
huamat'eri huairi o'ne. Kenomeytaj
yan'nigpeika'. Opuomeyeyen
huabatihuapokeri o'nepo daka'
moknopo'ike'po tihuapokika'dik
mo'ene. Cristo onte'ti e'tiakte
"Huaknopo'erotaj huadakda
ijbatihuapokikamey." A'dik o'neapo.
Opuomeytaj e'batihuapokte huadakda
e'nigpee'nayo durugda o'neapo. Daka'

nigpeehue' ee'nayo suhue' o'neapo kenpa'ti pai'da o'neapo.

¹⁸Do'taj men'nigtiona'pakika'.

Huadakada ijkikaya', ijnopoe'y. Aya'da katepi' 'urua'da e'kikata' ijpaki.

¹⁹Opu domeytaj e'nigkumejta' e'pakada menpa' kumejhue'dik ijje'dey. Ida kumejdikada ijje'apet mentiona'pakti'.

Huaknopoe'eritaj Diosa daka' kamagkike'po o'manigtiona'pakpo huadik on'manigdikta'mona'uyate.

²⁰Opu domeytaj ijmanigtiona'pakpo, "Diosa huamanoeya'eria mo'matoene. Huabueya'da ee'tada Huairi Jesucristotaj i'noyhuada'uyate, Dios. Oro'omey huaknopoe'eri konig Jesúsen oveja o'ene. Jesús oro'omey huamatoe'eri o'e. Oro'omeytaj a'manopo'yareaya'po kenpa'ti a'manoeanhuahuikaya'po mo'nigbuey'uyate. Jesús a mo'nigbuey'uyatenok oro'omeytaj mo'nopo'yarea'apone daka' oknopoe'dik o'ene. ²¹Ontaj

kan'nigpeike'po 'urunopoa' Jesucristoen huaknopoe'eritaj yamagkikati'. Konig o'na yapakpo yamagkikati'. Jesucristo o'nen Huasi'potaj o'noknopoe'po 'urua'nanada kika'dik o'neonhuahuika'apo. Cristo 'urua'nanada o'ika'." Diostaj ijmanigtiona'paki.

²²Sue'da ijnigmadoya'depo opudomeytaj mo'maboroayne. Daka' yan'nigpeika', egomey, pogomey.

²³Timoteo oro'omey huama'buytaj huabakuda' jakya' o'noroka'deme'te, yan'nopoe'. Ida e'tiaknayo opudyo ijtohua'apoy.

²⁴Aya' huaknopoe'eri huairitaj oro'en huadik yan'madikta'mona'. Aya' huaknopoe'eri huama'buyretaj huaidpoeretaj huadik yan'madikta'mona'. Italiayo huae'eriomey huama'buyakon huadik on'madikta'mona'.

²⁵Opu domey huaknopoe'eritaj Diosa daka' mo'nigkike'.